

BIBLIA ÉS GYÜLEKEZET

2006. október

A Biblia Szövetség folyóirata

XVIII. évfolyam 3. szám

Ára: 320,- Ft

– JÉZUS HARAGJA – BÉR VAGY AJÁNDÉK? –
– ÁTÖLELT SZERETETÉVEL – MIKOR ÉLŐ A GYÜLEKEZET? –
– A DORDRECHTI KÁNONRÓL – A VÁLTOZATLAN BIBLIA – TÉGLA –
– PATIKA, VAGY EGYBEFÜGGŐ KIJELENTÉS? – KERESZTYÉN EVANGÉLISTA –

* * *

MELLÉKLETÜNK TÉMÁJA: A MEGÚJULÁS

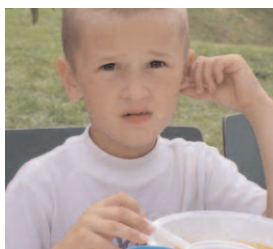

„Bizony, jobb egy nap
a te udvaraidban,
mint máshol ezer.
Jobb az Isten háza
küszöbén állni, mint a
bűnösök sátraiban lakni.
Mert nap és pajzs
az Úr, kegyelmet és
dicsőséget ad az Isten.
Nem vonja meg javait
az Úr azoktól,
akik feddhetetlenül élnek.
Seregek Ura,
boldog az az ember,
aki benned bízik!”

84. Zsoltár II-13

**Őszi családi nap
péceli székházunkban**

JÉZUS HARAGJA

Mind a négy evangéliumban olvashatjuk, hogy a názáreti Jézus, mint a próféciákban megjövendőlt Messiás király, bevonul Jeruzsálembe. Az őt kísérő sokaság örvendezve dicsőíti: „Áldott a király, aki jó az Úrnak nevében!” (Lk 19,38). Amikor Jézus elé tárul Jeruzsálem látképe, akkor sírásra fakad: a király könnyei hullanak. Másnap – miután visszatér Bethániából (Mk 11,11-12) – újra bemegy a templom udvaraiba, valószínűleg a pogányok udvarába, amit az istenfélő pogányoknak tartottak fenn imádság helyéül, s ahová befészkeltek magukat a kereskedők és pénzváltók, piactérré változtatva azt. Kötélből ostort font, s az állatkereskedők állatait elkezdte kihajtani a templomból, illetve felforgatta a pénzváltók asztalait; kitiltva onnan azokat, akik a város egyik feléből a másikba tartva – útjuk lerövidítése érdekében – edényeket vittek át a piaci forgatagban, átjárónak tekintve az Isten házát (Mk 11,16). Mindeközben Jézus – az Ószövetséget idézve – ezt kiáltotta: „Meg van írva, az én házam, imádság házának neveztetik minden nép között, ti pedig azt latroknak barlangjává tettétek.” „Ne tegyétek Atyámnak házát kalmárság (kereskedés) házává.” (Jn 2,16)

HARAGUDOTT AKKOR JÉZUS?

Némelyek úgy vélik, hogy Jézus nem haragudott, mert a harag bűn, márpedig Jézus nem követ el bűnt. Másrészt pedig azért nem haragudott, mert tele volt szeretettel, az pedig kiűzött a szívéből minden haragot. A vélekedésre Luther szavaival válaszolunk, aki ezt írta Erasmusnak: az „Istenről alkotott gondolatid túlságosan emberiek!”

Jézus, Isten Fia és ember fia is volt: azaz egy személyben valóságos Isten és valóságos ember, így képes volt a haragra, és haragudott is. Aki ezt tagadja, az mind istenségét, mind emberségét kétségbe vonja. Jézusban felfedezhetjük a harag és szeretet kettősségét: a templom megtisztításakor a „félő szeretet” jegyében viselkedett haragosan (Jn 2,17). Hangsúlyoznunk kell azt is, hogy Jézus szeretete és haragja egyaránt a „szent” jelzővel illelhető.

Mindennek megfelelően az Újszövetség lapjain többször egyértelműen olvasunk Jézus szent haragjáról: Mk 3,5; 10,14; Jel 6,16. Haragja viszont mentes volt attól a bűnös indulattól, ami bennünk megtalálható. A szent Isten haragja volt ez.

KIKRE HARAGUDOTT JÉZUS?

Ott, Jeruzsálemben, elsősorban azokra, akik a templomot nem arra használták, amire adatott; és a szent helyet megszenteltelenítették, elvilágiasították. Azért, hogy ez megtörtént, elsősorban a legfőbb vallási vezetők klánjai voltak felelősek, hiszen azok beleegyezése nélkül nem válhatott volna a templom piactérré. Jézus tehát haragudott a legfőbb vallási vezetőkre, de azokra is, akik – miközben leadták nyereségük nagy részét a templom urainak – maguk is búsás jövedelemre tettek szert. Erre a társaságra haragudott Jézus. Ráadásul ezek az emberek fenntartották azt a hazug látszatot is, hogy ők csak az istentisztelet zavartalansága érdekében végzik tevékenységüket: segítenek és nem ártnak.

Jézus azonban azzal vádolja őket, hogy az imádság házát gonosztevők búvóhelyévé változtatták. A templom ugyan ettől még templom maradt, de helyet kapott benne valami, ami egyáltalán nem volt odavaló.

Ha elfogadjuk azt, hogy Isten egyetlen Egyháza ma több felekezetben él, akkor így fogalmazhatunk: Jézus ma is haragszik azokra, akik bármelyik, az egyetemes Egyházat hordozó felekezetet megszenteltelenítik, elvilágiasítják, telehordva azt mindenféle tanbeli és erkölcsi mocsokkal (vö. 1Kor 3,16-17).

A reformációra emlékezve tegyük fel a kérdést: Vajon Jézus haragszik ma is azokra, akik egyházukat, gyülekezetüket megszenteltelenítik, s rablótanyává teszik?

- Akik megkísérlik egyházukat átalakítani kulturális, szociális, pedagógiai, esetleg szórakoztató intézménnyé.
- Akik egyházukban a tudományosnak álcázott racionalista-liberális, biblia-kritikai teológiát képviselik.

- Akik egyházukban – talán teológiai doktorokként – évtizedek óta azt tanítják a jövődől elkésznmzedékeknek, hogy a Biblia nem az Isten szava, hanem csak bizonyos emberek (vagy az ősgyülekezet) hitének kifejeződése; vagy azt, hogy a test feltámadása a halál pillanatában megkezdődik; hogy az Ó- és Újszövetség Istene nem ugyanaz a személy; illetve a Sátán nem létezik, és Jézus is csupán kortársai hitéhez alkalmazkodva beszélt róla, mint létezőről; a bibliai teremtéstörténet pedig nem más, mint ősi tanmese.

- Azokra, akik egyházukba beviszik a materialista, relativista, feminista és hedonista korszellemet, akik engedik a nacionalizmus térnyerését.
- Akiket hidegen hagy egyházuk tanbeli és erkölcsi megromlása, ugyanakkor zsinataikon napestig képesek pénzkérdésekről tárgyalni és veszedkedni.
- Akik megbélyegzik és törvénytelenül eltávolítják egyházuk intézményeiből azokat, akik számon kérik a bibliai, hitvallási és erkölcsi normák képviseltét és betartását; közben szívélyes mosollyal fogadják a nyilvánvalóan istentelen vezetőket, tanácsadókat, oktatókat, ha azok feléjük lojalitást ígérnek.
- Azokra a lelkesekre, akik a szószéken nem a tiszta, Jézus központú bibliamagyarázatot hirdetik, vagy az írott Igét szembefordítják a Szentlélekkel.
- Akik válogatás nélkül mindenkit megkeresztelnek, engednek úrvacsorázni és konfirmálni – így töltve fel hitetlenekkel gyülekezetüket.
- Akik felelősek azért, hogy az egyházi médiában (TV, rádió, újságok, könyvkiadás) nyilvánosságot kaphat mindenféle kulturális program, miközben háttérbe szorítják az egyház valódi ügyét: Jézus Krisztus evangéliumát.
- Akik úgy vélik, hogy az egyház saját anyagi jólétüket hívatott biztosítani.
- Akik önmaguk tökéletességéről megvannak győződve, ezért reflexszerűen elhárítanak mindenféle intést és kritikát.

- Akik nem érznek szégyent, és egyháztagként (akár többszörös) házasságtörők, hazudozók, tolvajok, vagy éppen alkoholisták.

Meggyőződésem, hogy Jézus ma is könnyek közt haragszik mindazokra, akik egyházát mindezekkel terhelik, és latrok barlangjává teszik.

JÉZUS HARAGJA: SZERETET

Bármilyen furcsa a megállapítás, de Jézus azért bánt ilyen keményen a pogányok udvarába sereglett piaci népekkel, mert szerette őket! „Akit szeret az Úr, azt megdorgálja!” Így hívta fel figyelmüket a bűnbánatra, megtérésre, a templom ill. istentisztelet reformációjának szükségességére. Nem folyamodott az ügy „tárgyalásos” rendezéséhez a galambárosokkal és pénzváltókkal, valamint a mögöttük álló főpapi klánokkal – akik ténykedésüket bizonyára ösztöveltségi íráshelyekkel igazolták volna; nem kezdett szeretetteljes egyeztetést a reformációról, mert pontosan tudta, hogy ezzel a társulattal nem lehet érdemben tárgyalni. Mégis, szerette annyira azokat a kufárokat és vallási vezetőket, hogy kötélből ostort font, kizavarta állataikat és felforgatta asztalaikat.

Bizony, ha egy felekezet valamelyik része „rablótanyává” válik, Jézus pedig megsuhogtatja felette igéje korbácsát, akkor ez az ő törődő, féltékeny szeretetének jele. Lehet, hogy némelyeknek ez nem tetszik, de ezek mindig a hasznos pénzváltók, galambárosok és a mögöttük álló kapzsi vallási vezérek közé tartoznak. Máig ismétlődik a jelenség, hogy az Isten házáat és az istentiszteletet megrontókat nem az háborítja fel, amit ők művelnek, hanem az, amit velük szemben – talán éppen prófétáik által – tesz az Úr. Sértődötten, sokszor gyűlöletből zúdítanak ösztüzet azokra, akik bibliai alapon, Isten igéjével intik őket. Jézussal így bántak, így bánnak követőivel is. Jézus kemény, ítélő szavai mindig azoknak kedvesek, akik félik és szeretik őt. Fülüknek kedves hang még az ítélő ige is, mert tudják, hogy szeretetből fakad.

Jézus, persze mindenekelőtt templomát szereti: „a Te házadhoz való féltő szeretet emészt engem!” (Jn 2,17). Akkor és ott féltékeny szeretete akadá-

lyozta meg, hogy templomát az imádás helyett a világi szentségtelenség, pénzimádat vagy önimádat szennye töltse be. Ő ma és itt is így szereti egyházát, ezért igéjével ma is tisztogatja azt a világiasságtól, eretnokségtől és erkölcsatlenségtől.

FÜLE LAJOS: VIGYÁZZATOK!

Vigyázzatok, legyetek ébren!
A HÁZ URA úton lehet már.
Feltetszik majd jele az égen,
készen legyen mind, ki jelet vár!

JÉZUS HARAGJÁNAK CÉLJA

Jézus azért tisztította meg a templomot, hogy királyi hatalmával helyreállítsa annak funkcióját, s az valóban az imádság helye legyen. Az oda nem illő elemek eltávolítása után tanítani kezdte az igazságot az arra vágyakozóknak, illetve betegeket gyógyított (Mt 21,14. kk.): szeretettel, hatalommal és szentséggel. Válaszként pedig felcsendült a gyermekek hangos dicsőítő kórusa: „Hozsánna a Dávid Fiának!” (Mt 21,15)

Jézus megjelenésével tehát a templom udvarai elcsendesülnek, és rendeltetésüknek megfelelő események történnek: tiszta tanítás, testi-lelki gyógyulás, majd pedig imádás. A templom a szent és szerető Jézus és a bűnös ember találkozásának helyévé, az Isten dicsőítésének házává válik.

Jézusnak ma is célja, hogy Egyháza az legyen a világban, aminek rendeltetett: a lelkek és életek gyógyulásának, a tiszta tanításnak, vagyis kegyelmes munkálkodásának, valamint az imádságnak és imádságnak színtere. Az Úrral való találkozás, a kegyelmi szövetség megújításának helye, a szent Isten szentségben történő helyes imádatának temploma.

Miután Jeruzsálem nem ismerte fel a „meglátogatás idejét”, Jézus igéi és ostora után az érintettek tovább folytatták üzelmeiket. A szent helyre visszaköltözött a díszes társaság: felállították az asztalokat, összeszedték a szétgurult pénzeket, s újra kezdtek mindent. Néhány évtized múlva az Úr keményebb eszközzel avatkozott be: Jézus szavai és ostora után következett a rómaiak kardja és

tüze, a jeruzsálemi templom teljes lerombolása.

Napjainkban is használhat Jézus az eddigieknél keményebb eszközöket, hogy egyszer s mindenkorra véget vessen „temploma” megszenteltetésének. Nem vitatjuk, hogy képes erre, és ezt meg is teszi majd, amikor eljön ennek az ideje.

Várjuk őt, aki eljön, és megtisztítva maga elé állítja Egyházát, és felkészíti népét, hogy igazságban és szentségben imádjá Urát! Várjuk, hogy ő, aki kétezer éve megtisztította templomát, majd az idők végén még egyszer, és most már visszafordíthatatlanul beteljesítse azt, amit a jeruzsálemi templomtisztításban már szemléltetett!

A jeruzsálemi templom a szentségtelenségek ellenére is az Atya háza maradt, ezt az is bizonyítja, hogy Jézus nem a templomban lévő kegyeseket szólította fel a távozásra és új templom építésére, hanem a képmutató kufárokat a távozásra.

Bár egy-egy egyház (felekezet) időről időre „rablótanyává” válhat, lényege szerint még sem válik azzá! Ezért Jézus nem az ott élő kegyeseket hívja megtérésre, hanem a hitet színlelőket, a kegyesség mezében tündöklő kétszínű hazudozókat, elbizakodott vagy éppen erőtlenné vallási- és lelki vezetőket, formálisan vallásos embereket, akiknek ellentmondás van gondolkodásuk, életük és szavuk közt. Ők azok, akik – érzéketlen lélekkel – bűnök szennyt hordják az egyházba. Ezért Jézus, az egyház Ura, őket szólítja fel megtérésre, ha pedig nem akarnak megalázkodni, akkor távozásra.

Az Úr megszentelt életű gyermekeinek nem kell elmenniük! Maradjanak, akik számára az Isten háza szent hely, akik lelki éhséggel várnak Jézus tanítására; akik tudatában vannak nyomorult, bűnös voltuknak; akiket Isten irtalma mentett meg a kárhozattól; akik várják gyógyító szeretetét; akik vágyakoznak az Úr szavára és útmutatására; akik rendelése szerint kívánják szeretni és imádni őt! Maradjanak és harcoljanak Jézus oldalán, hirdelve örömhírét, harcolva egyházuk tisztaságáért, türelemmel viselve a hitük miatti gúnyt! Mindezek közben engedve, hogy Jézus folyamatosan tisztítsa életüket, hitüket, gondolkodásukat!

Sípos Ete Zoltán

BÉR VAGY AJÁNDÉK?

Olvasandó: Mt 20,1-16

A 16. századi egyházreformáció a Szentírás legfontosabb igazságairól lefújta a port, ami az évszázadok sok emberi tanítása és tévedése miatt rárakódott. Így újra felragyogott az is, hogy ki valójában Isten, kik vagyunk mi emberek, és hogyan segít Isten az ellene fellázadt emberen.

Jézus tanításából kiderül, hogy ezekről a kérdésekről már az ő földi szolgálata idején is tévesen gondolkoztak még a vallásos élet vezetői is, és újra meg újra szükség van arra, hogy látásunkat, hitünket a valósághoz: Isten igaz ígéréhez igazítsuk, vagyis reformáljuk.

Jézus korában sokan úgy képzeltek el Istent, mint egy könyvelőt, aki feljegyzi bűneinket és jótetteinket, időnként egyenleget von, és annak alapján fizet. A jókat jutalmazza, a gonoszokat megbüntetni. Vagyis, szerintük, Istennél teljesítménybérezés van: ki mennyit teljesít, annyi bért kap.

A szőlőmunkásokról szóló példázattal Jézus ezt a torz szemléletet és hamis Isten-képet javítja ki. Isten nem bért fizet, hanem ajándékot ad. Ha úgy fizetne, ahogyan megérdemljük, mindnyájan a halálos ítéletet kapnánk. De ő nem érdemeink szerint bánik velünk, hanem végtelen szeretetéből ajándékot kínál; így is, hogy nem érdemljük meg.

Ez a gazda a nap folyamán többször is kiment, hogy minél több tehetetlen, nincstelen emberen segítsen. És mivel telt neki, minden munkásnak ugyanannyit fizetett este. Senki sem kapott kevesebbet, mint amit ígért, de sokan többet kaptak annál, mint amennyi járt volna. Nem dolgoztak meg érte, nem a teljesítményüket díjazta, hanem ajándékot adott nekik.

Mi úgy gondoljuk: kis munka – kis pénz, több munka – több pénz. És ezt átvisszük a lelkiekre, az Istennel való kapcsolatunkra is. Isten pedig úgy gondolja, hogy végtelen kegyelméből megajándékozza a tehetetlen, rászoruló, nyomorult embert.

A reformáció – éppen Jézus tanítása alapján – ezt a mi reménytelen rászor-

ultságunkat, és Istennek ezt a szabad, szuverén, végtelenül gazdag kegyelmét mutatta fel.

Valamint azt, hogy mi erkölcstelen-ségeink alapján minősítjük magunkat és másokat, Isten pedig istentelenségünkben akar kiszabadítani az ő kegyelméből. Az erkölcstelenséget illetően vannak különbségek köztünk, de az Isten nélküli állapotunkat tekintve nincs különbség. „Mindenki vétkezett és híjával van az Isten dicsőségének” (Rm 3,10-12. 23).

TŰRMEZEI ÉRZÉBET KEGYELEMKENYÉR

Ha kimondod: kegyelemkenyér,
nincstelenek ínségére gondolsz,
segítségül szeretet nélkül
odavetett ingyen falatra.

Íze keserű.

Elfogadni nehéz.

De élni kell,

hiszen a nyomorult test enni kér.

Megalázó még a neve is:

kegyelemkenyér.

De ez a név
egyszerre olyan drága lett nekem.

Napok óta

boldogan ismételtetem.

Titokzatos súlyát ámulva mérem.

Hisz azon élek én

esztendők óta: kegyelemkenyéren!

Naponta új erőt ad az úton.

Se megfizetni, megszolgálni,
se meghálálni nem tudom.

De ég-föld minden kincsével felér:

az élet Kenyere,

Jézus Krisztus, a Kegyelemkenyér!

Azért időszerű tanítás ennek a példázatnak az üzenete, mert ma is vannak, akik így vélekednek: Isten az üdvösséget kegyelemből adja, de a kegyelmet meg kell érdemelnünk. A fentiek alapján – remélhetőleg – érezzük az ellentmondást! Hogyan lehetne a kegyelmet „megérdemelni”? Akkor az

már nem kegyelem. Olvassuk el a Rm 4,1-8. verseit, és világos lesz számunkra, mi erről Isten ígérének a tanítása!

Fontos Jézus példázatában az is, hogy ez a gazda – a szuverén Isten – többször is kimegy a piacra, hogy megnézze, kit lehet még elhívni a szőlőjébe. Ő megy az emberek után, nem azok kilincselnek nála. Keresi őket, mert nélküle teljesen tehetetlenek, éhen halnak, nincs más lehetőségük az életre, csak, ha ő elhívja őket. Ilyen az Isten! Valóban „azért jött az Emberfia, hogy megkeresse és megmentse, aki elveszett” (Lk 19,10). Mindegy, hány óra van, lehet, hogy az életed eltelt Jézus nélkül, de még mindig hallgathatsz hívására. Mert nincs más megoldása életünknek, csak az, amit ő kínál kegyelemből.

Ennyire nem teljesítmény az üdvösségünk alapja, hanem kegyelem. Ennyire nem bér, amit Isten kínál, hanem ajándék. Ennyire nyitott az ő háza, hogy ő maga jön utánunk és hív. És ennyire nincs más lehetőségünk a szabadulásra, az életre, csak ennek az ajándék-kegyelemnek az elfogadása.

Ha ezeket komolyan vesszük, nem fogunk ilyeneket mondani: Hát ezt érdemlem én Istentől? Vagy: Talán nem voltam olyan rossz, hogy a jó Isten kizárna a mennyországból. – Hiszen mi magunkat zártuk ki onnan azzal, hogy elhagytuk mennyei Atyánkat. S ezek után semmi jót nem érdemlünk tőle. Ő azonban nem érdemünk szerint bánik velünk, hanem a szükségünket nézi. Ezért kegyelméből ajándékot kínál. Ahhoz azonban, hogy ezt hálásan megragadjuk, alázat és hit kell. Olyan alázat, ami Luther Márton utolsó szavaiban mutatkozott meg: Koldusok vagyunk mindnyájan, bizony koldusok.

Magamban koldus, de Isten kegyelméből az ő gazdag gyermeke. Egyedül Jézus Krisztus kereszthalálának érdeméért. Ez az az örömhír, ami a reformációban újra erőteljesen megszólalt.

Cseri Kálmán

ÁTÖLELT SZERETETÉVEL

Szüleim későn házasodtak, és így én is késői gyermekként láttam meg a napvilágot. Édesapám négy éves koromban meghalt, édesanyámra maradt a családfenntartói szerep. Ő igyekezett engem vallásosan nevelni/neveltetni. Számomra azonban a konfirmáció éppúgy "kikonfirmálkozást" jelentett, mint a többi társamnak. Egyetlen gyermekként nagyon szenvedtem az apa, a testvérek hiányától. Mindig arról álmodtam, hogy nekem nagy családom lesz: sok gyermek és jó barát. Közöségi igényeimet úttörő- és KISZ vezetőként éltem ki, hallgatva nagyanyám szavára is: "Keressz az igazat, szeresd a szépet, és a jót gyakorold...". A jó gyakorlására volt lehetőségem, szerettem a szépet is. Nagyra becsültem az igazi emberi értékeket és a tudást, amelyre oly igen vágytam. De egy valamit hiába kerestem: az igazságot. A jog az erősek és hatalmasok oldalán áll... Már kisdiákként meg kellett ismernem a gáncsoskodókkal szembeni, fennmaradásért vívott harcot, és fiatalon át kellett élnem az erőszaknak különböző formáit is. Mérhetetlen csalódás fogott el. Középiskolai tanulmányaimat ezért magánúton végeztem. Visszahúzódva, csendes magányomban elmélkedve próbáltam megérteni létezésünk értelmét, és közben lelkemben kízó harc dúlt. Úgy éreztem: "Nincs háború és békét nem találok, Remélek, félek, égek s megfagyok. Az égbe szállok, majd meg lenn vagyok. Nincs semmim, ölelem a nagyvilágot." (Petrarca)

Szeretetre vágytam, és az igazságra szomjaztam. De amit magam körül e világban tapasztaltam, az nagyon kietlen, sötét és sivár volt. Ezért magamra zárva minden ajtót, építettem egy külön álomvilágot. Létezésem azonban mindig konfrontált belső világgal, hogy el ne feledjem: más a rideg valóság. Ha ez az élet – gondoltam –, akkor én nem tudok élni. Nincs értelme tovább... Szerettem volna szabadulni mind attól, ami bennem dúlt, s ami körülött. Erre egyetlen kiutat láttam: kiszállni az élet rohanó vonatából. Még

nem tudtam, hogy ezzel nem oldódnak meg a problémák, csak más dimenzióban élünk velük tovább.

És ekkor szeretetével lehajolt hozzám és átölelt az Isten! Ez volt első eszmélésem a létéről és arról, hogy neki terve van az életemmel. Tíz évig kerestem hűségesen, nem mondott le rólam, nem fogyott el türelme. Ez idő alatt azon a nyelven beszélt velem, amit akkor megértettem. Harcaimban versekben és nagy emberek mély gondolataiban találtam vigaszt, bátorítást, tanítást. Huszonhét évesen súlyos beteg lettem, tolókcocsiba kerültem, de Istennek úgy tetszett, hogy fél év múlva gyógyultan álltam lábaimra. Akkori lelkészünk megszólított: nem gondoltam – e arra, hogy teológiára menjek? Mélyen megdöbbenett a kérdés. "Én nem vagyok elhivatott" – válaszoltam. Nem hagyott nyugodtan a gondolat, amíg a válasz is beérett. A teológián ízelítőt kaptam abból a másik világból, amire vágytam, de éreztem, hogy ez még mindig nem az igazi. Egy év után levelező tanulmányaimat félbeszakítva, öt évig tanultam informatikát, programozó és rendszertervező lettem. Közben Isten elvezetett egy gyülekezetbe, és a csendeshéten szembesültem az Ige tükrében önmagammal. Rá kellett döbbernem: életemet és benne mindent, amit teremtőtől kaptam: eltékoztam. Vágytam „haza”, ahol igazán otthon lehetek e világban – és várt Atyám szerelme: megismerhettem az Igazságot. Bocsánatot, tőle függő, uralma alatt lévő életet kértem. Evilági álmaim már rég porba hulltak, vártam, hogy megváltó Istenem újat épít a régi romokon.

Ettől kezdve gyökeresen változott meg az életem. Béke töltötte el szívemet, megismertem az igazi boldogságot. A múltira visszatekintve láthattam, hogy ő addig is mellettem volt. Folytattam teológiai tanulmányaimat is – immár elhívás alapján, de úgy gondoltam, hogy munkahelyem megtartása mellett szolgálom majd Uramat. Ő azonban minden más helyett a teljes életemet kérte. Ezt meg-

értve adtam oda magamat és kész voltam feladni állásomat. Közben betegségem ismét jelentkezett: lábam is, jobb kezem is lebénult, majd újra gyógyult, azonban ennek ellenére 35 évesen végleg leszálalékoltak. Mindvégig tapasztaltam Isten hűségét, kegyelmét – ígéreteiből erőt meríthettem, ő pedig megtartotta szavát. Én még mindig terveket szőttem, újra álmodtam – de most már a hit és szolgálát útjáról. Atyám összetörte ezen újabb álmaim is: édesanyám betegsége miatt szolgálatom áthelyeződött a betegágy mellé, és a helyettes lelkészséget fel kellett adnom. A nyolc évig tartó újabb nehézségekben naponkénti tapasztalatom volt: „Mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít.” (Fil 4,13) Amikor sokszor úgy éreztem, hogy tovább nem megy már, akkor mindig érkezett a mennyből egy újabb fénysugár.

Mostanra egyedül maradtam, de mégsem vagyok elhagyott. Az összetört, szertefoszlott álmok felett ott ragyog egy szebb, jobb jövő ígérete. Fél évig vártam csendben az Úrra, hogy megmutassa helyemet: felszabadult időmmel, erőmmel hol akar használni. Végre megjött a válasz: két szeretetothonnak leszek lelkigondozója.

Istennek, általam is észlelt, hozzám való első lehajlása óta sokféle megpróbáltatáson vezetett át, mindazáltal mindig gondoskodott menekvő-útról is. Mielőtt újabb terheket rakott volna rám, előre megerősített, hogy elhordozhassam azokat. Így hordozott erőről erőre, kegyelemről kegyelemre. Homályos éjjeleket kellett átélnem, de szeretetének csillaga változatlanul világított a sötétségen keresztül.

Ha kétség, vagy bú tör rám, Igéje megvidámítja szívemet, ő feleml és új erőt kapok. Bátran bízom rá a holnapot, mert hiszem, hogy bármilyen rejtelmesnek látszik is útja, Isten sosem ejt hibát. Ha majd a sötét alagút véget ér, és felragyog a fény, ámulni fogok az ő csodás vezetésén.

Partinka Klára

MIKOR ÉLŐ A GYÜLEKEZET?

(A KÉRDÉST ÍGY FOLYTATHATJUK: ÉS MIKOR HALOTT?)

Az apostoli időkben felesleges volt ilyen kérdést feltenni, hiszen ez a korszak a gyülekezetek létrejöttének időszaka, így csak élő gyülekezet született. Kinek lett volna kedve, ereje az üldözések, a szenvedések között gyülekezethez csatlakoznia, ha nem éppen Jézus Krisztusnak új életet teremtő jelenléte építi egybe a tagok életét? Persze, mindennek ellenére sok bűn és baj, rendezetlenség, éretlenség is jellemezte a tagokat, de még ott is „élő” gyülekezetet szólíthatott meg az Úr, ahol ezt mondta: „... az a neved, hogy élsz, pedig halott vagy” (Jel 3,1).

Esetünkben nem az ilyen alvó, visszaeső szárdiszi állapotra gondolunk, hanem arra, amiből hiányzik az élet, amiben nincsenek az élő Jézus Krisztusban újjáteremtett emberek.

Több mint két évtizede teológus hallgatók egy csoportja Tahiba hívott, ahol önkéntes résztvevőknek nyári tanulmányi hetet szerveztek. Olyan fiatalok voltak ők, akik szabadságukból is szakítottak időt arra, hogy jobban felkészülhessenek. Feladatul a reggeli áhítatok megtartását kaptam. Már az első nap érzékeltem, hogy nem egy malomban örülünk. Később vezetőjük megkérdezte tőlem: „ezen a héten lesz szó az örömmüzenetről is?” Megdöbbenem kérdésén, hiszen inkább a „bűn-hirdetés” elspórolását lehet rajtam számon kérni, mint az örömmüzenet megrövidítését. De mivel ők nem így „tapasztalták ezt”, ezért kértem, mondják el, hogy ők mit gondolnak élő hitről, megtérésről, újjászületésről. Illetve én is beszélek majd arról, hogyan érthetjük ezeket meg a Biblia alapján. Becsületesen, kertelés nélkül válaszoltak. Egyik „vádpontjuk” felém ez volt: „Minek alapján meri a lelkipásztor bárkiről azt állítani, hogy az illető megtért, vagy még ez az esemény nem történt meg az életében?” Válaszomban kiemelttem azt, hogy természetesen, csak úgy, első hallásra-látásra ne nagyon állapítson meg senki az embertársáról ilyen tény! De, ha a lelkipásztor már évek óta szolgál a gyülekezetben, és még nem ismeri a hívek lelki

életét annyira, hogy megállapíthassa, kinek van új élete Krisztusban; illetve, hogy ne tudja, közülük valaki felébredt-e a bűn álmából, újjászületett-e - akkor a gyülekezetben nagy baj van. Hiszen más lelkigondozást igényel az, akit megtérésre kell segíteni, és mást az, aki már új életet nyert.

PECZNYÍK PÁL

BOLDOGOK, KIK SÍRNAK

Boldogok, kik sírnak.

– Ki hallott ilyet?

Hát nem az a boldog,

Ki víg és nevet?

Ki a bűnt, erkölcsöt

Félvállról veszi,

A világ csalétkét

Habzsolva eszi?

De, ha bajt, szenvedést

Bocsát rá az Úr,

Akkor kacagása

Jajgatásba fúl.

Jézus tanított így,

Én hiszek neki;

Sírokat örömmre

Ő derítheti.

Boldogok, kik bűnük

Bánva járnak itt,

Véget ér sírásuk,

Ha majd Jézus int.

Nem hiába sírnak

Bűneik miatt,

Bocsánatot nyernek

Keresztje alatt!

Lelkük oda vágyik,

Hol a lét örök,

Vár rájuk a béke,

csodás örömmök.

A fiatalokkal akkor, ebben a kérdésben nem tudtunk megegyezésre jutni, de remélem, azóta közülük sokan másként gondolkodnak már! Hiszen én is alázatosabban figyelem Isten teremtő mun-

káját, illetve visszafogottabban, óvatosabban állapítok meg valakiről, pl., olyat, hogy ő még az újjászületés előtt áll. Mégis, huzamosabb gyülekezeti ismeretség és közösségi együttlét után szinte bizonyosan meg lehet állapítani, hogy egy embernek van-e új élete, mivel annak határozott jelei láthatóak. Mert, ha valaki csak utánozza a hívőket beszédben, vagy magaviseletben, akkor ott hamar „kilóg a lóláb”!

Ha visszatérünk címbeli kérdésünkhöz, akkor az elmondottak alapján is azt válaszolhatjuk, hogy élő gyülekezet ott van, ahol élő hitre jutott emberek élnek és szolgálnak. Sőt, talán azt is állíthatjuk, hogy élő gyülekezet ott van, ahol élő ige hangzik – még, ha annak színvonala hullámzó is - de a szolgálattevők, gyülekezetvezetők, presbiterek zömében újjászületett, hívő emberek. Az élő gyülekezet működése is élet-elvű; vagyis működésében egészséges módon érvényesül az, hogy emberek élő hitre segítésén fáradoznak, és cél a már hitre jutottak további hitbeli növekedése, szolgálatba állítása, és ebben való megerősödése. Az ilyen gyülekezet tehát „élő” gyülekezet.

Egyházunk, gyülekezeteink megújulásáért végzett munkánkban döntő kérdés, hogy vezetőink, vezető testületeink és a lelkipásztorok közössége szembe mer-e nézni így a jelenlegi helyzettel? Mert, ahol az imént jelzett cél még nem érvényesül, hiszen „alszik” a lelkipásztor, a presbitérium, vagy közülük csak kevesen dolgoznak, imádkoznak az életre keltésen, ott legfeljebb alvó gyülekezetéről beszélhetünk.

Bár ismerjük a mustármag példázatát, és nem becsüljük le egyetlen hívő szolgálóját, szolgálatát sem, világosan kell látnunk azt, hogy mikor élő egy gyülekezet. És most nem a tökéletes gyülekezetéről beszélünk, hiszen az életnek nem feltétele a tökéletesség.

Előfordulhat sajnos, hogy az „élő” gyülekezet „halottá válik”, mint ahogyan ez a jelzett igében a szárdisziakat jellemezte. Ez a kifejezés arra az állapotra utal, amikor az egykor élő gyülekezetben kihűl a hit lángja, elintézményesedik a gyüleke-

zet élete, megtompul az ige hirdetésének éle, ereje, és lassan „elaluszna” a hívők is. Micsoda ajándék, ha Isten kegyelme ébredést ad, és „régí hívők”, meg mások is megelevenednek, majd ismét fellobban a hit lángja, megújul a gyülekezet meglankadt, megfáradt élete.

Mi a dolgunk tehát? Nem az ítéletetés, hanem az őszinte helyzetfelmérés. Elsősorban önmagunkról. Újjászülettem Krisztusban? Ha igen, akkor „élek” a Krisztusban? Eleven, örömteli, hálás, gyermeki kapcsolat köt össze Urammal; vagy megszokott, unott, kötelességszerű, megfáradt hívő életbe süllyedtem? Ha szeretetlenül ítéletek másokat, akkor valószínű, hogy velem is bajok vannak. Mert, ha „élek” Krisztusban, annak olyan illata van, hogy mások is megkívánják, és ha nem is tömegesen, de egyenként azért Jézus Krisztus vonzásába kerülnek. Hiszen annyira nagy az emberek nyomorúsága, hogy észreveszik, ha üde, új élet növekedik mellettük.

Mondjuk el mi is annak a hívő embernek az imádságát, aki egyszer rajzolt

egy kört, majd beleállt, és így szólt: „Uram! Adj ébredést, és azt ezen a körön belül kezd el!”

Ha ezt tesszük, utána jöhet a következő lépés: keressük a többi hívő emberrel való együttműködést a gyülekezetben belül is! Sajnos, ismerek olyan gyülekezetet, ahol többen is hitben élnek, de teljesen izoláltan. Évek óta még egyszer sem ültek le közös imádságra. Ne csodálkozzanak tehát, ha a gyülekezetben teljes az alvás!

A harmadik lépés: higgyük el, hogy Isten a kövekből is támaszthat fiakat! Ezzel a bizonyossággal imádkozunk a gyülekezet alvó tagjaiért – ha szükséges az alvó lelkipásztorcsaládjáért is, de az ébren levő pásztorokért is –, el ne aludjanak, frissüljenek, tisztuljanak, el ne csüggedjenek! Életünk példáján, szelíd bizonyoságtételünkön át, tovább adott kazetták, CD-k, könyvek nyomán is kaphatnak emberek élő ígét, ami életre keltheti őket.

Lelkületünkön sok múlik, hogy a kritikát, az ítéletezést, a gögöt érzékelik-e

az emberek, vagy a szeretetet, alázatot, segítőkészséget, a felénk irányuló reménységet; azaz a „Krisztus illatát”. Mert, amikor Jézus így járt-kelt egykor a lelki halálban vesztglő világban, akkor „ébredés” támadt körülötte.

Tudom, hogy könnyű „tippeket” osztogatni „halott gyülekezetben” élő hívő embereknek, most én mégis őszinte felelősséggel ajánlom számukra az Úrból táplálkozó, meg-megújuló reménységgel történő várakozást; közben pedig „tankolást” a csendes heteken, evangélikációkon, internetről letöltött ige-hirdetésekből – ma már ezt a fiatal családtagok „játszva” elővárásolják az idősebbek számára is –; és hordozzanak, közvetítsenek áldást abban a környezetben, ahova Isten állította őket! Közben imádkozzanak ébredésért, hogy minél több gyülekezetben megtörténjen a csoda: aminek nyomán a halottból – lehet, hogy évek, évtizedek után – „élő” gyülekezet lesz majd! Akkor ezekért a csodákért is egyedül Istené lesz a dicsőség.

Végh Tamás

A DORDRECHTI KÁNONRÓL

Az, hogy az egyház szűkebb és tágabb köreiből előfordulnak hitelvi viták, nézetem szerint nem baj. Vannak és lesznek helyzetek, amikor nem értünk mindenben teljesen egyet. Sokan félnek ettől, mert úgy hiszik, a vita feltétlenül botrányt és szakadást okoz. Pedig nem, sőt! Az egészséges, szeretet- és bizalomteljes vitával – egymás érveinek megismerésével, átgondolásával, megértésével – sok sérülés elkerülhető lett volna már testvérek között.

Tudom, hogy laikus, fiatal presbiterként nem vagyok egy „súlycsoportban” az évtizedek óta áldott szolgálatban álló vezető lelkésszel; nem is Cseri Kálmánal vitatkozom tehát, csak tanulmánya kapcsán szeretném kifejteni, miért tartom fontosnak a Dordrechti Kánon szélesebb körű megismerését és alkalmazását.

A tanulmány szerint „az öt pont nem Szentírás. Nem Kálvin fogalmazta meg. Az ő halála után 60 évvel vita hevében született egy nemzeti zsinaton, Armenius

öt tételének ellentételeként, s ilyen esetben mindig hajlamos az ember szélsőségesen, egyoldalúan és indulattal fogalmazni.” Igaz, hogy a Dordrechti Kánon nem Szentírás. De a reformáció „solusai” sem egyenlők a Szentírással, ahogy az Intitúció, a II. Helvét hitvallás, a Heidelbergi Káté sem. Ezek mégis egyházunk tiszta, igei hitvallásai, melyek közé szervesen illeszkedik – azokat kiegészítve – a Dordrechti Kánon.

Az evangéliumokban is látjuk, hogy Jézus tanítását a tanítványok gyakran egy-egy rövid hitvallásban foglalják össze. S a Szentlélek az egyháztörténet során mindig tanítókat állított szolgálatba, hogy a fellépő tévelygésekkel szemben igei tanításokat fogalmazzanak meg, amikor a helyzet azt sürgette (status confessionis). Viták hevében született az ógyházi zsinatokon a Szentháromságról, vagy Krisztus kettős természetéről szóló tanítás is. Ilyen helyzetben keletkeztek a reformáció hitvallásai is, a katolikus tévtanítások ellentételeként. Az is igaz, hogy nem

Kálvin fogalmazta meg a Dordrechti Kánont, de biztosan vállalta volna, mert teljes összhangban van azzal az igei látásmóddal, amivel Isten a genfi reformátort megajándékozta. Aki átolvassa a Hitvallás szövegét – Istennek hála, kapható a Koinónia gondozásában – látja, hogy egyáltalán nem „szélsőségesen, egyoldalúan és indulattal” fogalmazták, hanem mély, komoly, megszívlelendő bölcsességgel, és az Igéhez való feltétlen ragaszkodással.

Úgy érzem, a Biblia Szövetség honlapján található tanulmányban (*megjelent a Biblia és Gyülekezetben is – a Szerk.*), illetve vitaanyagban összecsúszik a kálvinizmus öt pontjának és a tanítás helytelen használatának a megítélése. Az állásfoglalás egyszerre illeti kritikával a kettőt, s így az a képzet keletkezik, hogy a dordrechti nemzetközi zsinaton megfogalmazottak tévesek, legalábbis pontatlanok. S az írásban ezt a megfogalmazást találjuk: „Az öt pontos kálvinisták (ők nevezik így magukat) nem állnak meg ott, ahol a

bibliai kijelentés, hanem az isteni kijelentés egymást kiegészítő, s olykor egymásnak ellentmondó igazságait úgy magyarázzák tovább, hogy leszállyítják azokat az emberi logika szintjére, de úgy tüntetik fel, mintha az is kijelentés lenne.” Nos, ha ez igaz rájuk, akkor súlyos dolgot cselekszenek: meghamisítják Isten igéjét. A tanulmány ezt a csoportot fatalistának is nevezi. Ezek elég erős állítások ahhoz, hogy komolyan megvizsgáljuk: kik ezek az „ötpon-tos” kálvinisták? Azok, akik a dordrech-ti tantételeket elfogadják és igaznak tartják? Ismereteim szerint jó néhány ilyen lelkipásztor, presbiter és egyház-tag él és szolgál gyülekezeteinkben, ezért is tartom fontosnak a kérdések tisztázását.

Mi tehát a kálvinizmus öt pontja, amelynek nyomán egy ideje annyi nézet-eltérés támad? Kissé leegyszerűsítve: az ember teljes romlottsága; Isten szuverenitása az üdvösségre való kiválasztásban; a korlátozott hatású (csak a hívőkre, végső soron a választottakra nézve teljes) kiengesztelés; a hathatós kegyelem, mellyel Isten kétségtelenül elhívja a választotta-akat; s végül a szentek állhatatossága, amelyen Isten munkál bennük az utolsó napig. Így, minden kifejtés nélkül, e felsorolás sokakra taszítóan hat. Talán – kérdezik – mechanikus üdvözítő-gépezetként működik a Krisztus megváltói műve? S csak a kiválasztottakat, mint valami tehetetlen bábokat menti meg Isten, hogy a többi – zsarnoki önkénnyel – a pokolra lökje? Fatalista következtetések ezek: minden hiába, ha ennyire el van döntve a sorsunk! Fölösleges az emberi igyekezet, a misszió és a szent életre való törekvés, sőt – ha jól meggondoljuk – a bűnbánat és a megtérés is. Isten majd mindent elvégez a maga idején, s ha nem ő rendelte volna úgy, nem is estünk volna bűnbe. Persze, e gondolatok ellen a bibliás hívő embernek minden porcikája tiltakozik. A helyzeten az sem segít, ha kétségeinkre válaszul azonnal a Rm 9,20-hoz utasítanak: „Ugyan ki vagy te, ember, hogy perbe szállsz az Istennel?”

A predestináció-tant kétféleképp lehet biblikus rendeltetésétől megfosztani, az egyiket arminianizmusnak, a másikat hiperkálvinizmusnak nevezhetjük. A hiperkálvinizmus dogmákra száradt, szív nélküli vallásosság. Vannak rá pél-

dák: a predestináció egészségtelen és igeellenes túlhangsúlyozása miatt a misszió tüze kialszik, a felelősség elhallgatása miatt a szentségre való törekvés megszűnik, és egy szabados, önma-gába gubózó „keresztyénség” jön létre.

Mélyen megértem azokat, akik az öt ponttól a fenti meggondolások alapján berzenkednek. Hadd szögezzem le: a fatalista, passzív, az „úgyis elvárhatókkal” szemben kíméletlen, az „úgyis üdvözülők-ek” felelőtlenre buzdító szemlélet bibliai kritikája teljesen jogos. Ugyanakkor szeretném hangsúlyozni: e biblikus kifogások valójában nem a dordrechti hitvallás, hanem az annak nyomán támadt helytelen asszociációk ellen irányulnak! A Kánonnak tulajdonított fatalista és felelőtlen szemléletet a Kánon megfogalmazói és aláírói is felháborodással fogadták volna. Nem a hitvallással van baj tehát, hanem annak félreértésével.

Isten a tanítói szolgálatra elhívott, hitben előttünk járó elődeinkre nehéz munkát bízott az 1618-as zsinaton: azt, hogy a kiválasztásról és az eleve elrendelésről szóló bibliai tanítást, ezeket a súlyos kijelentéseket összefoglalják és a Szentlélek vezetése alatt megmagyarázzák. S ők e tanokat a kálvini, biblikus krisztológiában foglalták össze: a Krisztusban való kiválasztásról, és a Krisztus számára való eleve elrendelésről beszéltek. Az, amit hirdettek, maga az evangélium, a lehető legteljesebb, kozmikus kontextusban. Elmentek a kijelentés végső határáig, addig a pontig, ahonnan nincs tovább.

A kálvinizmus „öt pontjának minde- nek fölé helyezése és gyakori emlegetése” valóban sok kárt okozhat. Azonban helyes alkalmazásuk, e biblikus kifejtések mélyebb megértése, a helyt-álló konzekvenciák levonása hatalmas áldássá lehet a hívő nép életében. Így tölti be rendeltetését. S ezt nagyon megnehezíti, ha a primer asszociációk nyomán eleve elutasítjuk a nemzetközi protestáns zsinat hitvallását.

Nem tudok egyetérteni a gyakori ellenvetéssel, hogy csak az evangéliummal foglalkozunk, az eleve elrendelés kérdései pedig titkok, „amelyek az Úréi”. A titkok valóban az Úréi, de a kijelentett dolgok a miéink. Isten nem azért adott tanítást az örök dekrétumokról, hogy az ilyen témájú kijelentéseket

mellőzzük, hanem azért, hogy azok is a kegyelem evangéliumává legyenek a számunkra. Kálvin, sőt már Augustinus is felismerte: nem közömbös dolog, hogyan gondolkoznak Isten gyermekei e kérdésekről, mert ez meghatározza istenképüket, énképüket, így egész földi útjukat és szolgálatukat is.

Mire adta tehát Isten a predestináció tanítását? Természetesen nem arra, hogy az evangélium helyett hirdessük, hanem arra, hogy az evangéliumot ennek tudatában és szellemében hirdessük. Hogy kiléphessünk végre az antropocentrikus kegyesség bűvköréből, és valóban Krisztus-központúvá legyen az életünk és szolgálatunk. Hogy a szívünkbe véssődjön örökre, hogy ő az alfa és ómega, ő mindennek az örök elkezdője és bevégezője, aki nélkül semmit sem cselekedhetünk. Hogy ne felejtünk minden sub specie aeternitatis, az örökkévalóság mércéje alatt szemlélni; hiszen mindennek oka és célja az örök, tökéletes és a könyörülő Isten dicsőítése.

Isten továbbá azért adta – a hívőknek! – a predestinációról szóló kijelentést, hogy rámutasson: az üdvösségük biztos, mert az ő megbánhatatlan döntésén nyugszik (Rm 8,29-30). Isten a választottaival meg akarja értetni kegyelme teljes nagyságát, hogy hálátelt szívvel szolgálhassanak az ő dicsőségére. Az a jó, ha nem az üdvösségért és nem is a békességért engedelmeskedünk, hanem azért, mert tudjuk: Isten kegyelméből már rendíthetetlen üdvösséget és békességet nyertünk. Az Úr jól tudja, hogy csak az üdvbizonyosságban élő embernek van igazi öröme és ereje a szolgálatra. Ha pedig az ember őszinte magához, akkor látnia kell: e bizonyosság egyedüli alapja az lehet, hogy Krisztusban kiválasztott a világ teremtése előtt.

Kétségtelen, hogy a Kánon jóval többet beszél Isten szuverenitásáról, mint az ember felelősségéről. Ez azonban nem vétkes egyoldalúság, csak következetesség, hiszen a hitvallás alaptémája a predestináció, ami Isten műve.

A dordrechtiánus bibliaértelmezés ennek megfelelően az isteni szuverenitást és az emberi felelősséget nem is állítja szembe egymással. A kettő dialektikus viszonyban van, és erről többet nem lehet mondani, hiszen Isten a Biblia igéjét fogalmi rendszerünk korlátai közé

helyezte, s a Szentlélek azok között teszi számunkra érthetővé és megragadhatóvá. A Szentlélek akaratainkban, döntéseinkben is munkálkodik, és teljes igyekezetünkre igényt tart (Fil 2,12–13). Éppen azért hív el a szuverén Isten, hogy a kegyelem meghirdetésével ránk terhelje az engedelmisség felelősségét; épp azért tart meg a kegyelemben, hogy hűséget parancsol, és késszé is tesz e parancs megfogadására. Olyan ez, mint hitünk más gyönyörű paradoxonjai; érezzük a szent titkot, hisszük mindkét dolog kétségtelen valóságát, de megmagyarázni nem tudjuk. Nem ellentmondásokról van szó, hanem arról, hogy a végtelen igazságot nem tudjuk a maga végtelenségében megragadni, ezért Isten kegyelmesen lefordította azt a mi dualisztikus gondolkodásunkra.

Ha a szuverenitás-emberi felelősség dichotómiába helyezzük a kérdést, óhatatlanul filozófiai természetű probléma lesz belőle, és épp a lényegről siklik el a tekintetünk. A Kánon valódi megértéséhez nem ez a kulcs. A dordrechti hitvallás alapja és fő üzenete egészen egyszerűen a kegyelem. Az öt pont a sola gratia elv kifejtése. Mit gondolunk a kegyelemről? Hiszük, hogy egyedül, mindenekfölött és mindenekelőtt a kegyelem az, amitől bármi jót remélhetünk és várhatunk? A Dordrechti Kánon egyáltalán nem zárja ki, sőt, több helyütt is szorgalmazza az emberi aktivitást, hiszen a hit és az engedelmisség az ember dolga – de megmutatja, az ember hite és engedelmissége is egyedül Isten kegyelmének műve. Így radikálisan megtagadja az embertől mindazt, amire büszke, a szabad akaratot éppúgy, mint az érdemeit. Ugyanaz a kegyelem munkálja ki és újítja meg bennünk a hitet, amely eleve elrendelte megtérésünket, amely naponta megbocsátja vétkeinket, amely késszé és képessé tesz az engedelmisségre, s amely végül megdicsőít majd a Mennyben.

Ott is méltatlanok leszünk a kegyelemre! „Azokért pedig, akik még nem elhívtak, Istenhez kell imádkoznunk, aki a nem létezőket is meglévőkként hívja elő. Semmiképpen sem szabad azonban gőgösködnünk velük szemben, mintha önmagunkat megkülönböztettük volna tőlük” – mondja a Kánon 3. fejezet XV. cikkelyében.

Az arminianusok kérdezzétek, hogyan lehet megmagyarázni, hogy a kegyelem Istene nem mindenkit választott üdvösségre, és ha Isten mindent eleve elrendelt, akkor honnan ered a bűn? Kár ezt feszegetni, hiszen egyértelmű az igei kijelentés arról, hogy bár mindannyian ugyanabban a kárhozatra méltó bűnös állapotban születünk, nem mindenki fog hinni és megtérni az üdvösségre, csak azok, akik erre eleve kiválasztottak. A többiek pedig nem Isten miatt kárhoznak el, hanem saját bűnük méltó ítéletét veszik. Mindezt csak akkor látjuk helyesen, ha nem tévesztjük szem elől: Isten összehasonlíthatatlanul bölcsőbb, erkölcsösebb és irgalmasabb, mint mi vagyunk, olyannyira, hogy ő minden jó forrása; tehát, amit ő mond, az úgy van jól. A Biblia más fogalmak szerint, más rendszerben gondolkozik, mint mi. (Szabad akaratnak például nyoma sincs a Bibliában, szinonim kifejezés sincs rá. Ez a paradigma a hellén filozófiából került be a patrisztika teológiájába.)

REMÉNYIK SÁNDOR: GYÓGYÍTS MEG!

Én Istenem, gyógyíts meg engemet!
Nézd: elszárad a fám,
A testem-lelkem fája...
De épek még a gyökerek talán.
A tompa, tunya tespedés alatt,
Gyökereimben: érzem magamat,
És ott zsong millió melódiám.
Én Istenem, gyógyíts meg engemet!
Hiszen – nem is éltem igazában.
Csak úgy éltem, mint lepke a bábban,
Csak úgy éltem, mint árnyék a fényben:
Rólam gondolt roppant gondolatod
Torz árnyékeképen.
Egy kóbor szellő néha-néha
Valami balszag-illatot hozott.
Akkor megéreztem: ez az élet,
S megéreztem a Te közelléted, –
S maradtam mégis torz és átkozott.
Én Istenem, gyógyíts meg engemet.
Én szeretni és adni akarok:
Egy harmatcseppért is – tengereket.
S most tengereket látok felém jönni,
És nem maradt egy könnyem – megköszönni.

Számomra igen sokat jelent, hogy a tanulmány éppen a Kánon legkényesebb pontját emeli ki, a korlátozott kiengesztelésről szólót, és idéz egy, a Kánon szemléletével megegyező megfogalmazást

ezzel kapcsolatban. „A dortrechti zsinat végzése szerint Isten Fiának a halála az egyetlen és tökéletes áldozat és elégtétel a bűnért, végtelen értékű és erejű, bőven elégséges az egész világ kiengesztelésére... A kérdés tehát nem az, hogy Krisztus elégtétele olyan értékű volt-e, hogy ezáltal minden ember üdvözülhetne, mert ez nem vita tárgya. A kérdés itt az, hogy minden egyes ember számára és helyett tett-e eleget. Erre felelik a reformátusok predestinációs alapon, hogy nem. Kálvin szerint „sufficienter pro omnibus, efficienter pro electibus”, azaz, ha elégtételének végtelen értékét és elegendőségét nézzük, akkor azt mondjuk, hogy mindenekért, de ha azt nézzük, hogy valósággal, hatékonyság tekintetében, ténylegesen kikért tett eleget, akkor azt kell mondanunk, hogy csak a választottakért.” A tanulmány szerint „itt kell megállni és nem továbbmenni”. De hát itt áll meg a Kánon is, nem megy tovább! A korlátozott kiengesztelés tana nem teszi kisebbé Krisztus áldozatát, azonban a hívőknek megmutatja, hogy Krisztus (eleve elrendelt!) áldozatának tökéletes üdvöszerző hatása van az életükre nézve. „Egyetlen áldozatával örökre tökéletessé tette a megszenteltek” (Zsid 10,14) – ez nyilván csak a választottakra vonatkozik.

Egyházunk evangéliumi köreinek szemléletét évtizedeken keresztül befolyása alatt tartotta az antropocentrikus, szubjektivistá arminianus teológia, amely több irányból árasztotta el a református kegyességet. Ez az irányzat a langyos, poshadt vallásosságából való megtérést hirdette, s a hívőknek pedig a missziói elkötelezettséget és a szentségre való törekvést – igaz, a református teológiától eltérő alapokon, de ez akkor nem számított. (A dogmatikai tudatosság nem jellemzi annyira a pietista típusú ébredéseket, mint például a puritanizmust, de ez természetesen nem von le semmit a jelentőségükből.) Fontosak voltak ezek a találkozások, Isten akaratából történtek, felébredt tőlük az egyház (legalábbis egy része).

Az arminianizmusnak azonban a radikális misszió áldásai mellett komoly hátrányai is voltak. Gyakran járt együtt például e „felekezeti” felfogással az egyház, a gyülekezeti közösség, illetve gyülekezeti rend iránti érzéketlenség, vagy a teológiaellenes felfogás. Megjelen-

tek olyan torzulások, mint az ember szabad akaratának meghirdetése, a premillennista eszkatológia, a hamis elképzelések a megtérésről és újjászületésről, bizonyos esetekben az üdvbizonyosság tagadása vagy antibiblikus indoklása. Ezek a dolgok a mai napig markánsan jelen vannak gyülekezeteinkben, és sok szorongást, én- és bűncentrikusságot, törvényeskedést okoznak. A tiszta, dordrehti szellemű igei tanítás ennek ellenszere. Amíg helytelen tanítás létezik, annak biblikus cáfolatára szükség van. Az arminianusok azt vallják, hogy hisznek a kegyelmi kiválasztásban. Csak éppen mást értenek alatta: azt, hogy Isten előre látta, ki fog megtérni, és azokat választotta örök életre. Így összecsisztatják az előre tudást (praescientia) az előre elrendeléssel (praedestinatio), ami Isten akaratának végzése; a Biblia ezzel összefüggésben az utóbbiról beszél (Rm 8,29-30). Az arminianusok szerint az emberben van a kiválasztás oka, s ez a gondolat idegen a Bibliától. S ha az emberen múlna, megmarad-e a kegyelemben – ahogy az arminianusok mondják –, akkor senki nem maradna meg benne. Ha Isten kezünkbe adná az üdvösségünket, elveszítenénk.

Az arminianus tanítás Istent teszi meg válaszoló félnek: ha én így teszek, ő úgy fog cselekedni; ha megtérek, új életet ad; ha engedelmes vagyok, megáld; ha végig megmaradok a hitben, üdvösséget nyerek. Ám az e szemléletet igazolni látszó

igeverseket csak az Isten megelőző kegyelméről szólókkal összefüggésben szabad értelmezni, nem azoktól függetlenül.

Ha valaki ezekben a dolgokban más nézetet képvisel, mint mi, azt attól még testvérnek kell tartani, s úgy kell viszonyulni hozzá. A közös ellenfél – a világ lelkiülete, a liberális teológia és az üres vallásosság – elleni harc úgyis, újra és újra egy táborba rendel mindannyiunkat. Azonban az együtt-imádkozásra való készség nem jelentheti a református dogmatika félretételét vagy áthangolását az arminianus szólamokra! Sőt, igei szemléletünk terjesztése az arminianus talajon álló reformátusok felé komoly missziói feladat! Szükséges, hogy a református identitás megerősödjön, megtalálja gyökereit.

Nem emberi hagyományhoz való ragaszkodás, ha meg akarjuk őrizni – vagy újra felfedezni – hitvallásainkat, hanem éppen az Igéhez való ragaszkodás jegyében tehetjük ezt, hiszen hitvallásaink a közkeletű arminianus szemléletnél biblikusabbak. Épp ennek jegyében történik sok helyütt az öt pont hangsúlyozása. Fontos, hogy ez ne tolakodóan és egyhangúan, hanem állhatatos szeretettel, minden félreértést tisztázva történjék.

Bármilyen fontos, nem üdvösség kérdése a Kánon elfogadása vagy elutasítása. Mindannyiunknak vigyázni kell, hogyan vitatkozunk erről a dologról: „ne haszontalanul, a hallgatónak romlására”

(2Tim 2,14). Nehogy elfelejtsük – hajlamosak vagyunk rá –, hogy tagjai vagyunk egymásnak. Milyen szelíd szavakkal mondja Pál apostol azoknak, akiket testvéreiként szeret: „... akik tehát tökéletesek vagyunk (értsd: Krisztusban), így gondolkozzunk; de ha valamit másképpen gondoltok, azt is kijelenti majd Isten nektek” (Fil 3,15). És vajon honnan gondolja, hogy Isten majd „kijelenti”? Hát onnan, hogy ezért könnyörög állhatatosan. Kiderül ez a Filippi levél elején: „imádkozom azért, hogy a szeretet egyre inkább gazdagodjék bennetek ismerettel és igazi megértéssel; hogy megítélhessétek, mi a helyes” (Fil 1,9-10). Amely körökben ez így folyik, ott tapasztalható, hogy sok lelkész és missziói munkás felülvizsgálja a kegyelmi kiválasztásról vallott korábbi nézeteit. Hiszem, hogy annak az Úrnak a műve ez is, aki nem erővel és hatalommal, hanem az ő Lelkével munkálkodik.

Magam is úgy látom, hogy a hívő élet nem pontgyűjtő akció; kár lenne valamiféle minőségtanúsítványként vizsgálgatni, hány pontos kálvinisták vagyunk. Nagyon jó volt az álláspontban azt olvasni, hogy „sok hívő lelkipásztor eddig is a Szentírás azon igazságainak szellemében prédikált és élt, amiket az öt pont próbál megfogalmazni”. Ez komoly reménységet jelent, hogy az ilyen témájú viták nem válnak meddővé.

*Tisztelettel, szeretettel:
Balavány György*

A változatlan Biblia

Sokan aggódva figyelik a Biblia ellen világszerte egyre sokasodó fortélyos és otromba támadásokat (biblikritika, áltudományos és primitív elképzelések, könyvek, filmek stb.). Jogosan kérdezhetik tehát: Mi lesz a Biblia sorsa, ha ez így megy tovább?

Valóban elgondolkoztatóak ezek a jelenségek, amik mégsem új keletűek. Amióta a Biblia szövegét leírták, azóta az ősi ellenség folyamatosan ostromolja és rombolja tanításait, üzeneteit. Megkérdőjelezi Istentől való eredetét, vagy az emberi fantázia által sugallt, balga válaszokat ad.

Valaki elbeszélte, hogy útja egyszer egy kovácműhely előtt vezetett, s már messziről hallatszott a munka zaja, a

kalapácsolás csengése. Kíváncsian belement, s látta, hogy egy hatalmas üllőn teljes erővel kalapálják, formálják az izzó vastömböt. Amíg dolgoztak, ő szétnézett és észrevette, hogy a sarokban nagy halom elformátlanodott, használhatatlan kalapács hevert. Ezeket az évek hosszú során lapították szét, ezért már ócskavas volt mindegyik.

A munka szünetében érdeklődve kérdezte az idős kovácmestert: Hány üllőt használtak el, amíg ezek a kalapácsok így tönkrementek?

A mester mosolyogva válaszolta: Csak ezt az egy üllőt használtam mindig – majd szemével jelentőségteljesen hunyorítva hozzátette: Tudja, az üllő teszi tönkre a kalapácsokat, és nem fordítva.

Így van ez a Bibliával, mint „üllővel” is. Sok száz éven át ütlegették a kritikusok, okoskodók kalapácsai, s próbálták tönkre tenni, megkérdőjelezni, hitelenségét kétségbe vonni. De közben ezek a „kalapácsok” mind lomtárba kerültek, szellemi ócskavassá váltak. A mai „ütőszerszámok” is erre a sorsra jutnak majd.

A Biblia viszont örökre változatlan és változhatatlan marad.

Az Úr Jézus arra tanít, hogy nem ajánlatos Isten szavával összeütközésbe kerülni: „...aki erre a kőre esik, összezúzódik, akire pedig ez a kő esik, szétmorzsolja azt.” (Lk 20,18)

*(Zeitjournal c. lap cikke alapján:
Asztalos Zoltán)*

TÉGLA

(Hozzászólás az Isten szuverenitása és az ember felelőssége témához)

A minap megakadt a szemem egy kicsorbul, helyenként már moha lepte, céltalanul heverő téglán. Ez indította el gondolataimat.

Isten igéje számos módon kifejezi, és példázatokkal bemutatja azt az egységet, amit az Apostoli hitvallásban így vallunk, hogy „hiszem az egyetemes keresztyén Anyaszentegyházat, a szentek közösségét”. Ez a hitvallási rész azt fejezi ki, hogy a keresztyén – azaz Krisztushoz tartozó – közösség felekezetekbe, és azon belül gyülekezetekbe szétszóródva (vagy szétszórható?) él „a világ kezdetétől fogva a világ végezetéig”. Erre utal az egyetemes szó. Az „anya” szül, gondoz, nevel, oltalmaz, otthont teremt. A „szent” pedig Isten számára elkülönítettet jelent, s a magyar nyelv múltjában jártasak azt tartják, hogy egyház szavunk eredeti formája a szent-ház volt. Akik ehhez a szent-házhoz tartoznak, azok alkotják a szentek közösségét, melyet gyakran az eklézsia szóval illet az Újszövetség. Nos, erről a szent-házról beszél Péter apostol, amikor arra biztat, hogy „ti magatok is, mint élő kövek épüljétek fel lelki házzá, szent papsággá” (1Pt 2,5).

Isten minden élő követ céllal teremtett. Kijelölte helyét és feladatát. Mégis hányféle állapotban találunk rá ezekre a téglákra?

RAKLAPON

A gyárból kikerülő téglák szép rendben, egymáshoz illeszkedve, a külső sérelmekről fóliával védve nyugszanak a raklapon. Rend és védettség van, hosszú ideig károsodás nélkül eláll a rakomány – csak éppen funkcióját nem tölti be.

Sok „jó” gyülekezet is ilyen. Fegyelmezetten beülnek a hívek a vasárnapi istentiszteletre, egyik a másik mellé. A templom békéje – mint fólia – körül is veszi őket, és megóvjá a külső világ bántásaitól – legalább az együttléti óráira. Azonban a közösségnek nincs közös célja, egyéni megjelenése, a tagoknak nincs sajátos, egyénre szabott feladata. Egy „élő kő” számára

nem vonzó ez a közösség. Ez még csak holt, vagy alvó kövek halmaza.

KUPACBAN

Ugyanez az alvó halmaz még szomorúbb képet mutat, ha csak leborítják a teherautóval a téglákat, és egy kupacba halmozódva állnak az udvaron, kitéve az időjárás viszontagságainak, s közben éleikkel, sarkaikkal egymást is sértik, nyomják. Idővel a gaz is benövi, szinte el sem különül már környezetétől.

Sajnos, ez sem ritka gyülekezeti kép. Az egy faluba, egy területbe „leborított” reformátusok halmaza, akiket már a gyülekezet rendje sem véd – mert nincs is –, és idővel a lelki ház helyett csak a környezettől alig megkülönböztethető csoportosulás marad. Akik a

periférián vannak: lemorzsolódnak; s akik a közepén: azok egyre inkább csak egymás „tüskéit” szenvedik.

FÖLDÖN

A téglá, amit a minap megpillantottam, a földön hevert. Sérült volt már, és mohalepte. Egyedül hevert a hajdani falból kiesve – vagy talán soha be sem építve.

Oh, hány ilyen keresztyén testvérünk él szerte az országban! Hívóként egyedül a hitetlen környezetben, vagy egy elnéptelenedett gyülekezetben, vagy korábbi közösségtől távol, a város forgatagában lelkiileg sérülten, a világ szennytől lepetten – de minden esetre nem a helyén!

Láttam olyan téglát is, amit mások a saját kényelmük érdekében raktak le a földre. „Tipegő-kövek” a sáros udvaron.

Szerepjáték

Személyiségzavart okozhatnak az ún. szerepjátékok – állítják a pszichológusok. Azok a fiatalok vannak veszélyben, akik az interneten egyedül játszanak akár több órát naponta.

Az Országos Pszichiátriai Intézetben egyre több gyereket kezelnek, akik mesevilágban ragadtak, vagyis összekeverik a valódi életet a fantázia-világgal.

Tündérek, törpök és orpok, mesevilág. A fantáziaregények és filmek hatására a 80-as évektől világszerte gombamód kezdtek szaporodni a szerepjáték klubok.

A játékokban, kitalált történetekben különböző feladatokat kell megoldani egy képzelni világban. Egy fővárosi boltban több tucat társasjáték kapható. Az üzlet mögötti klub hétfőként zsúfolásig megtelik szerepjátékosokkal. A kártyák, dobókockák és különböző figurák – a szakemberek szerint – egy bizonyos határig valóban felhőtlen szórakozást nyújtanak egy-egy társaságnak.

A szerepjátékok azonban néhány éve az interneten is megjelentek. Ezeket pedig már egyedül is lehet játszani.

„Keresd meg ezt, keresd meg azt, ölj meg ennyit, annyit...”

A 19 éves Tamás fél éve kezdett el játszani, napi 6-8 órát tölt a gép előtt. Ezt mondja: „Lehetetlen abbahagyni ezt a játékot. Olyan helyen játszódik ez az egész, ahol... ebben a világban... nem tudom elérni. Szóval... meg van a maga világa, ami vonzza az embereket” – idézet a fiútól.

A pszichológusok szerint pedig éppen ezért lehet veszélyes a szerepjáték. A legtöbb fiatal ugyanis azért játszik, mert magányos, és unatkozik.

Penczel Forintos Dóra, az Országos Pszichiátriai Intézet intézményvezető pszichológusa: „A saját személyiség határainak fellazulásához vezet, hogy a végén nem tudják pontosan elkülöníteni, hogy most ebből mennyi a reális valódi élet, és mennyi a fantázia; és ez lehet ugyanannyira veszélyes, mint bármilyen más függőség.”

A szakemberek szerint a legtöbbet a szülők tehetnének gyerekeikért, ha időnként rájuk nyitnák az ajtót és megnéznék, hogy mit csinálnak.

(MTVI – 2006. febr. 17.)

Rajtuk járnak, akik nem akarják összesározni lábukat. Vagy lerakták őket a kerticsap alá, hogy a vödör biztosan álljon, amíg megtöltik vízzel. Ezek a téglák hátukon hordozzák mások kényelmét.

Bizony, ilyen hívő emberekkel is találkozunk: szolgáló életekkel, de nem a lelki házban, hanem egyedül, szolgáló munkát végezve otthon, a hitetlen családtagok közt, vagy a munkahely cselédjeként - lassan elsüllyedve a mindennapi hajsza, a kiszolgáltatottság mindent lehúzó sarában.

De rak le köveket az Úristen is. Ezek egymáshoz illeszkednek, keskeny-úttá formálódnak, úttá, ami a lelki ház felé segíti az úton lévőköt. Ezek a kövek a helyükön vannak, a házhoz tartoznak. A diakóniai szolgálatban szorgoskodó, beteget, gyengéket látogató, vagy az irat- és katechetikai tevékenységben résztvevő testvéreink ilyen hasznos, cél felé vezető „járólapok”.

MÚZEUMBAN

Hajdani dicső épületek díszes köveit, mint a múlt emlékeit őrzik múzeumok vitrinjeiben. Szépek, hibátlanok, a szemet gyönyörködtetik tökéletességükkel, de már rég nem azt a feladatot töltik be, amire a ház építője szánta őket.

Nagy ébredési idők emlékét őrző testvéreink közt találjuk őket, vagy papcsaládok, presbíter-dinasztiák leszármazottjaként, akik egymásról törölgetik a port, igazítják ki egymás csorbulásait, de már a világért be nem épülnének teherhordó téglaként egy mai, élő gyülekezetbe, inkább

csak bizonyos távolságból bánkódnak, hogy „ez már nem olyan, mint régen volt”.

FALBAN

Közben pedig épül a lelki ház. Az ige a biztos alap (Mt 7,24) (vagy más gondolatmenet szerint a próféták és apostolok), és Jézus Krisztus a sarokkő (Ef 2,20), az a kő, amihez igazodik az egész épület (Mt 21,42). De az is, ami a ház sarkán kerékvetőként szolgál, és védelmezi a házat. És Jézus az ajtó is (Jn 10,9), mert a lelki házba csak váltságáldán keresztül vezet út.

Ebben a házban minden téglá a helyén van úgy, hogy található alatta is téglá, akire támaszkodik, de található felette is, akinek a terheit ő segít hordozni, s téglák veszik körül jobbról-balról, akikkel összekapaszkodva erős kötésben áll a fal.

Némelyik téglá látványos, homlokzati szerepet kap, s aki ránéz az épületre, azt látja meg először, mások viszont a tűzfal teherhordó – talán láthatatlan, de fontos – alkotóelemét képezik. A fal folyamatosan épül, így sok téglá egyik vége szabadon várja, hogy újabb téglák kapcsolódjanak hozzá. Néhány téglá a házon belül kap szerepet, és szobákat választ el (vagy kapcsol össze), mások a külvilágtól óvják az épületet.

Így, együtt, egymást is erősítik, védelmezik, támogatják a téglák. Minden téglára szükség van a maga helyén, s az egész együtt már nem pusztán sok téglá, nem téglá-kupac, hanem minőségileg több: ház, lelki-ház.

A „TÉGLA”

Végül – bármennyire is ünneprontó – meg kell emlékeznünk a „tégláról”. A politikai zsargon téglának nevezi az ellenség emberét, aki szövetségesnek álcázva épül be, hogy bomlasszon.

Isten igéje józanságra int ezen a téren is. „Tudom, hogy távozásom után dühös farkasok jönnek közétek” (Csel 20,29) – mondja Pál apostol az efézusi véneknek. „A tolvaj csak azért jön, hogy lopjon, öljön és pusztítson” (Jn 10,10) – figyelmeztet Jézus.

Tudnunk kell, hogy a szétdobáló, az emberölő ma is minden erejével azon munkálkodik, hogy megbontsa a lelki házat. „Legyetek józanok, vigyázzatok, mert ellenségetek, az ördög, mint ordító oroszlán jár szerte, keresve, kit nyeljen el: álljatok ellene a hitben szilárdan!” (1Pt 5,8-9)

Kérdés kívánczik a körkép végére. A téglát kőműves helyezi a tervező által kijelölt helyre. Mit tehet akkor a téglá a „sorsával” szemben?

Isten szuverenitásának és az ember felelősségének csodálatos egységét láthatjuk itt is. Halott kőből élő kővé csak Isten teremtő akarata tehet valakit; de az élő követ már nem rakja, hanem parancsol neki, s az élő kő – azonosulva teremtője szándékával – önként és hálással keresi meg helyét, majd épül be a lelki házba, és nyugtalan, ha nincs a helyén.

Testvérem, te hol vagy most?

Dr. Viczián Miklós

PATIKA, VAGY EGYBEFÜGGŐ KIJELENTÉS?

Komoly szemléleti különbségek léteznek keresztyén testvérek között a bibliaolvasás, az igealkalmazás és -magyarázás terén. Van, aki szerint a Szentírás minden részlete szó szerint értendő; van, aki az egésznek átvitt, lelki értelmet tulajdonít. Egyesek szerint Isten Igéje benne van a Bibliában, de nem azonos vele. Mások szerint a Biblia természetfeletti erejű szöveg. Van, aki így fogalmaz: útleírás a Mennybe; ha betartjuk a benne található utasításokat, nem téveszthetjük el a célt.

S van, aki úgy véli, a Szentírás valamiféle vegyesbolt, ahol mindenki megtalálja azt, amire szüksége van.

Mi tehát a Biblia? A kálvini református teológia a kérdésre magában, a Szentírásban találja meg a választ. A Biblia teljes szövege Istentől származik, célja lelki természetű; mindent megtalálunk benne, ami az üdvösségre és a szent életre szükséges (2Tim 3,16-17). Isten örök igéje igaz, és csak a Szentlélek által megvilágosított értelem képes felfogni az üzenetét (2Pét 1,20-21).

A Bibliában Isten a választottaival megismerteti önmagát, hogy üdvözüljenek; megerősíti őket a kegyelemben, és megtanítja a szent életre. Az istentagadók pedig megítéli! Mi nem tudjuk, ki az, akinek a bizonyágtételünk „élet illata életre”, és ki az, akinél az ellenkező hatást éri el. Egy biztos: a Biblia alap-témája Isten üdvözítő kegyelme – úgy, ahogy Jézus Krisztusban megjelent. A Biblia kulcsa a kegyelem evangéliuma, olyannyira, hogy még az elveszettek fölött is a kegyelem igéi alapján mond

ítéletet az Úr (pl.: Hányszor akartalak összegyűjteni titeket! – szolt Jézus Jeruzsálem felett).

Mi következik ebből? Például az, hogy nem arról akar beszélni az Ige, mit kell tennünk a jövő héten, hanem arról, milyen Istenünk van.

Ne saját belső világunkat vetítsük az Igére, hanem engedjük, hogy bevilágítsa a szívünket. Jézus nem tanácsadó rabbi, hanem a Megváltónk. Isten ígéje arról szól, hogy mit tett és tesz értünk Jézus Krisztus. Ha ezt minden konkrét helyzetben megértjük és hisszük, az jelent erőt és motivációt. S ez ad éberséget, hogy lépésről lépésre felismerhessük akarátát – feltéve, hogy azt szeretnénk cselekedni...

De vajon helytálló-e az a széles körben ismert nézet, hogy a Biblia olyan, mint egy vegyesbolt, vagy egy patika? Nemrégem hallottam: akinek arra van szüksége, hogy kétségbeessen üdvössége elvesztése miatt, annak olyan ígét, akinek üdvbizonyosságra van szüksége, annak olyant mutat a Szentlélek. Ebben, s más témában is, sok és sajnálatos vita zajlik hívők közt. Igeversek kerülnek egymással szembe, ezért úgy tűnik, belső ellentmondások vannak a Bibliában, s az olvasónak kell eldönteni – esetleg a Szentlélek misztikus sugallatára hivatkozva –, hogy melyik értelmezést fogadja el, melyikben „nyer békességet”.

Helyes, ha mindig a világosabb üzenet felől értelmezzük a nehezebben érthetőt, és nem fordítva. Például, ha egy-két helyen úgy tűnne, az üdvösség elveszíthető, helyezzük az ilyen ígéket a Biblia teljes összefüggésrendszerébe! Soha ne a kegyelem ígét tegyük félre a nyugtalanítóbb locusok kedvéért, mert így a Biblia kulcsát tesszük félre, és óhatatlanul összezavarodunk! Ilyenkor pedig felerősödik a kísértés, hogy emberi okoskodással pótoljuk, amit nem értünk. A legtöbb tévtanítás így született. (Egyébként tüzetes vizsgálatnál kitűnik, hogy azok az „egyháztagok”, akik elvesztek, nem voltak igazán hívők – éppen ezért vesztek el (ld: 1Jn 2,19; Zsid 4, 2-3 ...!).

Némelyik igevers egyértelművé teszi: hit által és kegyelemből igazulunk meg, nem cselekedetekből (Ef 2,8; Rm 4,2-3.9; Gal 3,6 stb.). Másutt

– pl. Jakabnál – úgy látjuk, nemcsak hit, hanem cselekedetek is kellenek a megigazulásunkhoz (Jak 2,21-24). Mi tehát az igazság? Ha már megérthettük Isten álláspontját a hit, a kegyelem és a cselekedetek viszonyáról, akkor világossá lesz: Jakab és Pál nem ugyanarról beszél. Jakab szerint a cselekedetek az üdvözítő hit velejárói (Jak 2,22). A jócselekedet a megigazulás pecsétje és érvényesítője, nem pedig a feltétele. Pál tanításának témája azonban nem a gyümölcs, hanem a gyökér. Amíg Jakab arról beszél, hogyan teremjen a megigazult szív, addig Pál azt mondja el, hogyan nyerhetünk megigazult szívet. Hol az ellentmondás? Sehol. Az újjászületést (s így természetesen a megigazulást) Jakab is Isten szuverén, emberi cselekedetektől független művének tartja: „az ő akarata szült minket az igazság ígéje által” (Jak 1,18).

Egy evangéliumi kiadványban (Vetés és Aratás) olvastam a Rm 8,28. vers magyarázatát: „Akik Istent szeretik, minden a javukra van”. A magyarázó szerint ez az Ige bizonyítja, hogy csak annak van javára minden, aki valóban szereti Istent. Fel is sorolja, mit jelent Istent szeretni: feltétlen engedelmességet, rendszeres igeolvasást, teljes odaadást. Ha így élünk, akkor számíthatunk Isten segítségére és áldásaira, különben nem.

Csak az a probléma, hogy az idézett vers valójában így szól: „Akik Istent szeretik, azoknak minden a javukra van; azoknak, akiket elhatározása szerint elhívott.” A kijelentés máshová teszi a hangsúlyt, mint az önkényes magyarázó: Isten elhívására, nem pedig a mi szeretet-teljesítményünkre.

Ne higgyük, hogy a Szentlélek egyszer így, másszor úgy tanít! A Szentírás valójában nem igeversekből vagy aranymondásokból, s nem egymással szembefordítható tanításokból áll. A szent szöveget csak a használat megkönnyítése végett szedték versekbe és számozták be. A Biblia elejétől végéig egyetlen összefüggő kijelentést, zárt és önmagában tökéletes rendszert alkot. Minden bibliai mondat csak a kontextussal, minden szakasz csak az adott könyvvel együtt, és minden könyv csak a teljes Bibliával

együtt értelmezhető. Ezt az egységet nem szabad megbontani! Nem szabad úgy prédikálni, hogy valaki csak önmagában nézi a felvett textust – mert így becsaphatja magát és hallgatóit is! Úgy kell beszélni a textusról, hogy az összhangban maradjon a teljes Igével! S nem szabad külső szempontokat felvennünk az Ige értelmezéséhez! Sem vágyaink, sem beállítottságunk, sem élettapasztalatunk, sem ismereteink, sem misztikus élményeink (ha volnának ilyenek) nem szolgáltatnak alapot a helyes magyarázathoz. A Bibliát csak a Bibliával szabad magyarázni, vagyis csak a Bibliában található alapelvek szerint. A segédtudományoktól – mint pl. a hermeneutika, exegetika, kortörténet stb. – csak olyan adalékokat fogadhatunk el, amelyek a Biblia belső üzenetének megértését mélyítik és segítik, de olyasmit nem, amelyek szembefordulnak vele vagy relativizálják (pl. liberális forráskritika). A Szentírásban Isten önmagát nyilatkoztatja ki az embernek. Természetesen nem a Bibliát imádjuk, hanem Istent – azonban a Bibliának éppen ezért megadjuk azt a tiszteletet, hogy nem szállunk vitába vele.

A Biblia tanítása logikus: az Ige (logosz) logikája szerint. Ha ellentmondásokat észlelünk a kijelentésben (pl. Isten jósága és mindenhatósága; Krisztus isten és ember volta; a predestináció és az emberi felelősség stb.), az nem az Ige, hanem a mi elménk ellentmondásaiból adódik. El kell fogadnunk, hogy csak annyira érthetjük meg a Bibliát, amennyire az Úr megengedi nekünk! Az mindenre elég lesz...

Balavány György

**FÜLE LAJOS:
A „NEMSZERETEM” IGÉK**

A „nemszeretem” igék is nekem szólnak, enyémebbek, mint a „szeretemek”.
Követei a láthatatlan ÚRNAK,
úgy szeretnek, hogy „szeretetlenek”.
Mentő kezek a bűnbe merülőnek,
tagjaimba, szívembe markolók,
utamba állnak, szánva megelőznek,
rám kényszerítik szüntelen – a jót.

„KERESZTYÉN EVANGÉLISTA”

(Szalay József élete és kora)

„A Délvidék történelme mintha másról sem szólna, mint a folytonos újrakezdésről” – hangzott el nem régen egy, a Msgr. Huzsvár László bánáti püspökkel készült interjúban. Ennél találóbban eddig még senki nem fogalmazta meg az ott élők helyzetét, hiszen a magyarság déli végvárait mindig is az életben maradásért vívott kemény harc jellemezte.

Legyen az Bácska, Bánát vagy Szerémség, a Drávaszög, Szlavónia vagy a Muravidék – sehol sem volt diadalmenet a magyarság sorsa. Az ott élők pedig olykor belefáradtak a kilátástalan küzdelembe. Erről a világról igazán élethűen a sziváci orvos-irodalmár Szenteleky Kornél festett képet egyik regényében: „Kicsiny, verébféjú emberek. Önzés és settenkedő rosszindulat. Lomha, szürke napok, melyek üres tarsollyal, szenvetlen arccal kullognak a temető felé. Aktivitásod, nagy akarásaid lélegezni sem tudnak a fullasztó porban...”

Mindemellett a vidék belopta magát az író szívébe, és ő sem látta mindig ilyennek ezt a „lapos, tunya, közönyös síkságot”. Regényének hősei – álmodozó, elvágódó egyszerű bácskai emberek – bármily távol szakadnak is hazájuktól, előbb-utóbb megjelennek előttük az otthoni élet képei.

A Délvidékhez nem fűződnek olyan értékek, amelyek Magyarország más tájegységére jellemzők. Hiányzik belőle a nagyvárosok pezsgése, az erdélyi havasok titokzatossága, vagy az alföldi puszták romantikája. Mégis van valami különleges vonzereje, ami itt tartja az embereket. Jöttek már ide szerbek, montenegróiak, németek, szlovákok, ruszinok, románok, sokácok, bunyevácok, csehek és ukránok – végül is itt ragadtak. Rabul ejtette őket a táj: a bővizű folyók, a gazdag termőföld, a szőlődombok – és nem utolsó sorban –, az itt rejlő kulturális értékek.

A magyar írásbeliség gyökerei visszanyúlnak az egészen korai időszakba. A 14. század második feléből már olyan szövegtörödékek maradtak fenn, ame-

lyek másolatai fellelhetők különböző kódexekben. Egyik legrégebbi ez a mondóka:

„Bátya, bátya, mely az út Becskerekére? Uram, uram, ez az út Becskerekére!”

De csaknem ugyanebből az időből származik a Ferenc-legenda, vagy a kamonci szerzetesek, Tamás és Bálint bibliafordításai. Később pedig már megjelentek a szépirodalmi művek: Janus Pannonius epigrammái, Vitéz János, Szerémi György és Brodarics István írásai, Sztárai Mihály zsoldárai, Zrínyi Miklós verses históriái, hogy azután Kossuth papjának, Ács Gedeonnak a naplójával megteremtődjön az újkori délvidéki magyar irodalom.

Vallási szempontból ez a vidék legalább annyi tarkaságot mutat, mint a nemzetiségi viszonyai. Régi templommaradványok (Aracs, Bács, Újlak) jelzik, hogy a keresztyénség viszonylag korán eljutott erre. Csakúgy, mint később az ún. eretnek tanok (valdensék, bogumilok, husziták), és végül a reformáció is. Sztárai Mihály szinte egymaga térítette meg Baranyát és Szlavónia jelentős részét. Vajdaságba a türelmi rendelet után érkező telepések hozták a maguk vallását. Közülük sokan voltak reformátusok. Ők elsősorban Békés és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyék területéről érkeztek, de jöttek Bukovinából is. Elsősorban Bácskában telepedtek meg, de jutott belőlük a Bánátba is. Így népesült be Torontálvásárhely, Magyarittabé és Hertelendyfalva, akik közül később sokan a városokba költözve létrehozták a maguk gyülekezetét. Így épült később templom Nagybecskerekben, Pancsován, Nagyikindán és Belgrádban.

Becskerekén viszonylag korán kezdett szerveződni a reformátusság. Az első gyülekezetet állítólag már Szegedi Kis István hívta életre a reformáció idején – 1551 táján még prédikátora is volt Nyeregyártó János személyében –, ez azonban a török hódoltság alatt megsemmisült. Másodszor az 1840-es években próbálkoztak (addig az evangélikus egyház anyakönyvezte őket), de közbe-

jöttek a '48-as események, és az egyházi élet nem tudott megerősödni – annak ellenére, hogy Ecsedy János személyében még lelkipásztora is volt az itteni reformátusságnak. Harmadízben 1863-ban fogtak hozzá Vécsey István, későbbi főgondnok vezetésével a gyülekezet alapításához, és ez a kísérlet már sikeresnek bizonyult. Olyannyira, hogy 1865-ben Balogh István személyében lelkészt választanak maguknak. Sok, kezdeti nehézséggel kellett megküzdeniük, és amikor már úgy tűnt, hogy révbe jutnak, akkor lelkipásztoruk váratlanul elhunyt. Utóda Szalay József lett, aki folytatva elődje munkáját, hamarosan felvirágoztatta a gyülekezetet. Bár nagyon sok rosszakarója volt, mégis rendíthetetlen hittel harcolt Isten ügyéért. Fáradtságát siker koronázta, mert az eklézsia megerősödött, sőt, templomot építtetett, amit 1891-ben szentelt fel Szász Károly püspök. De a gyülekezet nemcsak külsőleg, hanem belsőleg is épült: élénk belmissziói munka indult el, ami később hosszú éveken át éreztette hatását.

Az egyházköztség harmadik lelkésze Szabó Zoltán lett. 1919-ben érkezett Nagybecskerekre, és akárcsak elődje, ő is 37 évig szolgált ott. Folytatta a megkezdett munkát: gyülekezeti termet építtetett, a templomba orgona került. Megalakult a Nőegylet és a Keresztyén Ifjúsági Egyesület, a gyülekezet a lelki és szellemi élet központjává vált. A II. világháború, sajnos, mindent lerombolt. Az épületek megrongálódtak, a reformátusság szétszéledt. A megtépzott nyáját 1956-ban Lapis Károly vette át. Ő egyike volt azoknak az anyaországi teológusoknak, akik Ágoston püspök hívására jöttek a Délvidékre – és itt is maradtak. Nehéz helyzetben volt akkor a gyülekezet, minden energiáját felémésztette az épületek tatarozása és az egyházszerzés. A megfeszített munka következtében egészsége egyre inkább megromlott, így 1983-ban nyugdíjba kényszerült. Utódává Marton Károlynét választották, aki Magyarittabéról gondozta a gyülekezetet. Az ő ideje alatt

megújult a parókia és a templom belseje, és megélnékült a gyülekezeti munka. Áldásos ténykedése 2005-ben véget ért, amikor szolgálati helyét átadta Kiss Nándor lelkipásztornak, akinek vezetésével az egyházközség a jelenben él, és jövőjét építi.

Bár Nagybecskereknek mindig is két-séggkívül nagyhatású és áldozatkész lelkészei voltak, Szalay József (1855-1917) alakja mégis kiemelkedik közülük. Ő egy olyan korban élt, amikor a liberalizmus eszméi egyre inkább elterjedtek, amikor az egyház testét szekták sokasága próbálta meg szétszakítani, ugyanakkor minden egészséges vallásos kezdeményezés gyanús volt. Szalay azonban a hit embere volt. Krisztus evangéliumát már fiatalon megismerte. Makói és hódmezővásárhelyi iskolás éveit követően Budapesten tanult teológiát, ahol még a bölcséleti szaknak is hallgatója volt. 1878-ban külföldre ment, előbb Edinburghban, később Bécsben időzött. 1880 tavaszán tért vissza, és Pancsován lett helyettes lelkész, innen hívták meg Nagybecskerekre. Neve nemcsak a gyülekezetben vált ismertté, hiszen a misszió harcosaként sokfelé megfordult. Barátjával, Kecskeméti Ferenc békési lelkésszel először próbálták meg ún. ecclesiákat (kis közösségeket) szervezni egyház-

községük területén. Törekvésük ugyan csődöt mondott – egyrészt az egyházi vezetés ellenállása miatt, másrészt, mert a szekták hamar kivetették hálójukat ezekre a kis csoportokra –, mégis elindult egy folyamat, amit már nem lehetett megállítani. Munkájuk új lendületet kapott, amikor Alexander Neil Somerville, skót igehirdető 1887-ben Magyarországra látogatott. Bejárta az ország keleti részét (Nagykikindán, Nagybecskereken és Belgrádban is prédikált), ahol tömegek fogadták. Egyik tolmácsa éppen Szalay volt, akire nagy hatást gyakorolt a külföldi vendég. Bekapcsolódott az ekkor már körvonalazódó református kálvinista ébredési mozgalomba, amelynek Révész Imre, Erdős József, Balogh Ferenc és Rácz Károly voltak a kezdeményezői.

1893-ban Szalay megszervezte az Első Magyar Missziótársulatot, azzal a céllal, hogy „*megtérítsék a népeket, hirdessék szóban és írásban a Krisztus igazságát, mind otthon, mind külföldön.*” Ezt megelőzően szerkesztője volt a *Téli Újságnak*, majd *Keresztyén* címmel adott ki folyóiratot. Emellett evangéliumi könyveket, füzeteket, kátét és énekeskönyvet jelentetett meg. Ugyan ebben az időben barátja, Kecskeméti Ferenc Békésben végzett hasonló jellegű munkát. Az ő folyóirata az *Evan-*

gélita nevet viselte. 1900-ban a két lap egyesült, és *Keresztyén Evangélista* cím alatt jelent meg, egészen 1915-ig, amikor beolvadt az Országos Református Lelkészei Egyesület *Vasárnap* című lapjába.

A misszió iránt érdeklődés fellendült, egy időben Szalay munkatársai között ott találjuk Kunst Irént, aki néhány év múlva már Kínában volt, mint misszionárius, és Mazsár Jánost, aki viszont a lipcsei Misszióiskola növendéke lett. A gyülekezetből pedig három embert kiküldtek, hogy a szerb lakosság között missziós iratokat terjesszenek, és hirdessék az evangéliumot.

Elképzelései közül időközben sok valóra is vált. Sajnos, a későbbi idők viharai nagyon sok építő jellegű kezdeményezést sodortak el, ami alól a misszióra vonatkozó tervek sem képeztek kivételt. A két világháború, a belső ellentétek, az egyházak ellen indított lejárató kampány mind-mind oda vezettek, hogy a gyülekezetek meggyöngültek, elerőtlenedtek. A magvetés azonban nem volt hiábavaló, gyümölcssei újra és újra beérnek. Isten ugyanis nem feledkezik meg ígéreteiről, hanem beteljesíti azokat a maga dicsőségére!

Margit István

Irodalom: Anne-Marie Kool: Az Úr csodásan működik; Kiss Nándor: Emlékfüzet

HÍREK – KÖZLEMÉNYEK

IMÁDSÁGAINK ISTEN MÉRLEGÉN címmel rendezett csendesnapot a Biblia Szövetség 2006. augusztus huszadikán, Nyíregyházán, a református templomban.

A vasárnapi gyülekezeti istentiszteleten Sípos Ete Álmos (Budapest) szolgált. Az igehirdetés címe egy kérdés volt: Kihez szoktál imádkozni? A felolvasott bibliai szakasz (Mt 6,5-13) Jézus Krisztus lelki - és életprogramot adó beszédének, a hegyi beszédnek egy része, amiben fontos helyet foglalt el az imádság. Jézus Krisztus felszólította követőit, hogy imádkozzanak. Vajon nekünk van-e imaéletünk, és ha van, akkor az milyen? – kérdezte az igehirdető. Életünk úgyis árulkodik erről, mert a hívő embernél az imádságnak olyan szerepe van, mint a fánál a gyökérszál. Ha a földben gyökerező fára nézünk, akkor nem látjuk gyökérét, de a növény állapotából, állásából megítélhetjük, hogy milyen erős az. Ha gyenge, akkor hamar kidől a fa. Ha nem megfelelő az ember imaélete, akkor könnyen kiborul, ideges lesz, depresszióba esik; megkeseredik kis problémák okán is. Az erős hívő embereknek komoly imaéletük van. Fontos az, hogy az élő, személyes Istenhez imádkozzon mindenki, akivel atya-gyermeki kapcsolata lehet (Jn 1,12). Van, aki ilyen-

kor képesekhez, van, aki szobrokhoz, halottakhoz vagy önmagához szól. Sok ember úgy beszél Istennel, mint ahogyan ismerősével szokott, más segélykérő telefonként használja az imádságot. Istennek atyai szíve van, aki gyermekeihez szeretettel fordul; tehát rá mindenféle körülményben számíthatunk. Haszontalan, rossz gyermekként is atyánk (lásd: a tékozló fiú történetét!), hozzá mindig fordulhatunk, vár bennünket.

Az istentisztelet után, a csendesnap következő részének kezdetén Sípos Kund Kötöny (Nyíregyháza) Jézus szavait idézte: „Ti pedig így imádkozzatok...”, majd az imádkozó személy lelkületéről beszélt. Felhívta a hallgatók figyelmét arra, hogy Jézus mintaimádságot tárt a hallgatók elé, és nem azt kérte, hogy ezt imádkozzák, hanem azt, hogy így imádkozzanak. Ahogyan az apjával beszélget a gyermek, úgy szólíthatjuk meg mi is az Urat. De tartsa mindenki szem előtt azt, hogy Szent Isten, hiszen a Bibliában 54 felség - és tulajdonságjelző is nagyságára, szentségére utal. Az imádság Istennel való beszélgetés; nem monológ, hanem dialógus. Az imádságban a hittestvérekkel Atyaként dicsérhetjük Istent – már itt a Földön, és majd a mennyei istentiszteleten is.

Ebédidőben a nyíregyházai testvérek gondoskodtak a testi táplálékról, amikor jutott idő a kapcsolatok ápolására és az ismerkedésre is.

Ebéd után először Bodnár Péter (Demecser) tette fel a kérdést: Tudod-e, hogy mit kell kérned? (Jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod... Mt 6,10) Jézus arra hatalmaz fel, hogy kérjünk tőle nagy dolgokat, olyanokat, amilyenek méltóak hozzá. Isten azt akarja, hogy hagyjunk fel végre kicsinyes, önző, csak önmagunk körül forgolódó kéréseinkkel; hangolódjunk végre Isten akaratára! Isten országa ott van, ahol akarata érvényesül, ahol uralma kizárólagos, és Isten királysága megvalósul. Országa tehát zavartalan uralmát jelenti, ahol nincs bűn, szomorúság és elmúlás, hanem örökké tartó a boldog élet. Ezt akarja Isten megvalósítani már a Földön, ebben, az ellene lázadó világban. Jézus szolgálatával Isten országa eljött közénk, kérjük tehát azt, hogy Isten uralma terjedjen és törjön be az emberi lét minden területére! Országában nem az emberek vonják be Istent a maguk tevékenységébe, hanem ő von be embereket a maga munkájába. A szolgáló felszólította a hallgatókat, engedjék, hogy életük felett Jézus Krisztus teljes mértékben legyen úr, hogy elmondhassák: „mindazáltal ne úgy legyen, amint én akarom, hanem amint te” (Mt 26,3).

Kézér Karolina Egerből érkezett, és arról tett bizonyosságot, hogy számára megérte elfogadni Isten akaratát a pályaválasztáskor, szakmai kérdésekben, az emberekkel való kapcsolatban, anyagi döntésekben. Habár az ő és Isten akaratára gyakran nem esett egybe, ilyenkor másképpen alakult a megoldás, mint ahogyan ő eltervezte. Isten akaratának elfogadásából mindig sok áldás fakadt: szakmai sikerek, békesség, kiegyensúlyozott és boldog élet. Ezekre is tekintve, bizakodva néz a jövőbe, közben kutatja Isten akaratát - mert annak elfogadása eredményezi majd a legjobb döntéseket.

Befejezésül Horváth Géza (Nagyvarsány) „Az imádság ereje és titka” címmel (Mt 6,13/b) szolgált. Minden imádkozónak fontos tisztázni azt, hogy kihez imádkozik, kinek tartja azt, akihez beszél, mert ebben rejtőzik az imádság ereje és titka. Hiszen az imádság nem kampány, hanem az Úrral való kapcsolatból fakadó dicsőítés, ami abból a felismerésből fakad, hogy minden az Úr. Alázattal kell járulnia Isten elé, kicsiny voltának tudatában. A bibliai történet Annája imádságában kiöntötte szívét az Úrnak, mert felismerte azt, hogy minden az Istené, és tőle várhatja kérdéseire a feleletet. De Isten a mi királyunk is, fennhatósága és uralma alatt akarunk élni. Majd példákkal szemléltette az előadó, hogy az Úr miként adott gazdagságából azoknak a hívő embereknek, akik kértek tőle. Anna a meghallgatott imádság után elvitte és bemutatta a tőle kapott gyermeket. Ahogyan addig és azóta is sokan dicsőítették már az Urat: „Eljöttem, elhoztam neked, amit kezedből nyertem. Vedd elmém, lelkem és szívem, hadd adjam neked mindenem...” Majd feltette a szolgáló a kérdést: Mit vittek már vissza a hallgatók az imádság meghallgatásából az Úrnak, megköszönve ajándékait? Jézus Krisztus az ötezer ember megvendéglése után felment imádkozni a hegyre, és magasztalta Istent. Tegyen így mindenki, és adjon hálát a megtapasztalt segítségért!

A csendesnap végén közös imádságban „gyakoroltuk” a hallottakat.

Dr. Makrai Tibor, mint krónikás ■

A BSZ TANÁCSA szeptember 23-án, péceli ülésén elfogadta a Választási szabályzat módosítását, felállította a Jelölő bizottságot, áttekintette a Szövetség gazdálkodását, fegyelmi kérdésekről tárgyalt, döntött péceli ingatlanunk területi határainak rendezéséről, valamint költség-kiadásokról. Végül 5 személyt vett fel szövetségi tagnak. ■

* * *

A BIBLIA SZÖVETSÉG A DUNAKESZIN LÉVŐ – egyik tagjától ajándékba kapott – ingatlanát június folyamán eladta. A vételár felhasználásával egyrészt sikerült anyagi helyzetünket rendezni, másrészt a tetőtéri szobák kényelmét szolgáló kiegészítőket építettünk be. Ebből az összegből az Ébredés Alapítvány munkájának támogatására vásároltunk egy Opel Astra személygépkocsit (könyvek-árak szállítása, a szerkesztői-kiadói munka támogatása) is. Kilenc éves fénymásológépünk helyett új és modern sokszorosító berendezésre is költhettünk, a kiadványok szerkesztésénél használt lézernyomatot is újra cseréltük, valamint szerződést kötöttünk központi épületünk halaszthatatlan karbantartási munkáira is. Hálásak vagyunk ajándékozó testvérünknek, és köszönjük az Úrnak az anyagi támogatást! ■

* * *

RÉGI TERVE VÁLIK VALÓRA a Biblia Szövetségnek, hiszen a közreműködők önkéntes munkájával elkészül a Szövetséget bemutató első „hangos” film, amit terveink szerint őszi csendesnapunkon Miskolcon és Budapesten mutatunk be először. ■

* * *

2006-BAN A BIBLIA SZÖVETSÉG és az Ébredés Alapítvány több pályázatot nyújtott be, ami közül néhány eredményesnek bizonyult. A támogatások megvalósulásáról – amikor azok valóságos értékét már számba vehetjük – következő számunkban szeretnénk részletesen beszámolni. ■

* * *

MEGÚJULT INTERNETES HONLAPUNKON olvasóink érdeklődésére számot tartó gondolatokat, tanulmányokat közlünk, fórumunk pedig lehetőséget ad a személyes vélemények kifejtésére. Kérjük Olvasóinkat, hogy akinek arra lehetősége van, látogasson el a www.bibliaszov.hu oldalra! ■

* * *

HALOTTAINK: † **Alföldy-Boruss Dezsőné** (1921) *Budapest*

† **Fenyősi Lászlóné** (1965) *Barcs*

† **Kitzing Józsefné** (1920) *Budapest/Dunakeszi*

† **Régi Ferenc** (1933) *Dunaszentgyörgy*

Elköltözött testvéreink élete, szolgálata a hívő nép, így Szövetségünk tagjai előtt is nyitott könyv volt. Köszönjük Istennek, hogy olyan „lapok” teltek meg szereteteink életében, amik dicsőségét szolgálhatták! Áldja meg az Úr elköltözött testvéreink hozzátartozóinak, gyülekezetük tagjainak gyászát, emléküket pedig legyen áldott!

Manyi néni (Kitzing Józsefné) emléke a Szövetség munkatársai számára hosszú ideig kedves lesz, hiszen láthattuk őt küzdeni az egyedüllét viszontagságaival, majd azt, ahogyan új környezetében, az idősök otthonában keres megpihenést. Hálásak vagyunk Istennek, hogy megismerhettük Manyi nénit, és hogy felhasználta őt még elesett állapotában is; és köszönjük a Schweitzer Otthon gondozóinak, vezetőinek a szeretetteljes környezetet, a gondoskodást! ■

MEGHÍVÓ

a Biblia Szövetség őszi, körzeti csendesnapjaira

– **2006. november 4-én 10 órakor**

Miskolc, Ref. Egyházkerületi Székház,

– **2006. november 11-én 10 órakor**

Bp., pasaréti ref. templom (Torockó tér 1.)

* * *

Tervezett program:

AZ ÚR A TE GYÓGYÍTÓD!

– *Beteg hívő ember – beteg gyülekezet*
(1Kor 12,24/b-27)

– *Kívánságok rabsága – imaélet hiánya*
(Jak 4,1-3)

– *Világ barátsága – „legjobb barát” hiánya*
(Jak 4,4-5)

– *Lelki gyengeség – Isten közelségének hiánya*
(Jak 4,7-8)

– *Ítékezés – kegyelemben bővölködés hiánya*
(Jak 4,10-12)

A Biblia Szövetség tagjait, és minden más érdeklődőt is szeretettel várnak a rendezők, a vendéglátó gyülekezet, és a BSz körzetek!

*

Tervezzük, hogy levetítjük a Biblia Szövetségről készült filmet is.

*

Budapesten – Alföldy-Boruss Csilla vezetésével – szolgál a Kelenföldi Református Ifjúsági Énekkar is.

*

Pasaréti alkalmunkon gyermekfelügyeletet biztosítunk.

* * *

– **A BIBLIA SZÖVETSÉG** 2005 októberében az SZJA 1%-os felajánlásából 504.649,- Ft-ot kapott. A Szövetség az összeget a tetőtéri szobák fényvédő rolóinak beszerzéséhez használta fel, ezzel közhasznú céljának (oktatás) elősegítését támogatta. ■

* * *

– **AZ ORSZÁGOS BIBLIAISKOLA ALAPÍTVÁNY** 2005 októberében az SZJA 1%-os felajánlásából 34.337,- Ft-ot kapott. Az Alapítvány ezt az összeget az oktatásra, mint közhasznú cél megvalósítására fordította. ■

* * *

– **AZ ÉBREDÉS ALAPÍTVÁNY** 2005 októberében az SZJA 1%-os felajánlásából 28.797,- Ft-ot kapott. Az Alapítvány ezt az összeget a határon túli magyarok támogatását szolgáló könyvek vásárlására fordította. ■

* * *

BIBLIAISKOLAI TANFOLYAMOK

(2006. november–december)

– **ALAPFOKÚ** –

PÉCEL: III. rész - dec. 15-17.

szervező: *Biblia Szövetség* - 2119 Pécel, Kálvin tér 2/B,
tel.: 28/452-334

* * *

BP.-ÚJPEST: VI. rész - dec. 2-3.

szervező: *Lóránt Gábor* - 1041 Budapest, Szt. István tér 24.,
tel.: 369-6222

* * *

HAJDÚBÖSZÖRMÉNY: IV. rész - dec. 9-10.

szervező: *Nyíri Antalné* - 4220 Hajdúböszörmény, Kálvin tér 19.,
tel.: 52/561-325

* * *

DEBRECEN: VI. rész - nov. 18-19.

szervező: *Juhász Attiláné* - 4024 Debrecen, Liszt F. u. 4. II/10.,
tel.: 52/311-754

* * *

NYÍREGYHÁZA: VII. rész - nov. 25-26.

szervező: *Gubányi Mihályné* -
4400 Nyíregyháza, Fazekas J. tér 7. V/45., tel.: 20/456-00-46

* * *

A tanfolyamra mindig a megnevezett szervezőnél kell jelentkezni.
Pécelen bentlakás és teljes ellátás van.

A kihelyezett tanfolyamokra a résztvevők naponta bejárnak,
és mindenki önellátó.

FONTOS KÉRDÉSEK

sorozatunk következő előadásai:

– **november 12.: Okkultizmus az egyházban?**

– **december 10.: Okkultizmus a politikában?**

* * *

Az előadás 17 órakor kezdődik
a Bp., Nagyvárad téri ref. templomban (Üllői út 90.).

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Az előző előadások hanganyaga a helyszínen megrendelhető.

KERESZTYÉN KARÁCSONYI KÖNYVVÁSÁR

lesz **2006. december 1-jén és 2-án,**

ami pénteken 14 órától 19 óráig,
szombaton 9 órától 16 óráig tart nyitva.

Helyszín: A Lónyay utcai Református Gimnázium
(1092 Budapest, Kinizsi u. 1-7.)

Megközelíthető: a 15-ös autóbusszal, vagy a 83-as trolival

*

**Keresse az Ébredés Alapítvány
kiadványait a vásáron!**

Könyvek, kazetták, folyóiratok akciós áron!

1.

2.

Körzeti alkalom Celldömölkön,
Pecznyi Pál lakásán (1-2),
és Debrecenben (3-4-5-6)

3.

4.

5.

6.

7.

8.

Augusztus végén a vajdasági Nagybecskerekén szolgáltunk: szombati csendesnap (7-8), bibliaóra (9),
kirándulás Újvidéken, a NATO által lerombolt, és azóta újjáépített Duna hídon (10)

9.

10.

AZ ÉBREDÉS ALAPÍTVÁNY LEGÚJABB KIADVÁNYAI

Sípós Ete Álmos:
NE LÉGY HÁZASSÁGTÖRŐ!

– *Érvényesek-e még a Biblia szexuális normái?*

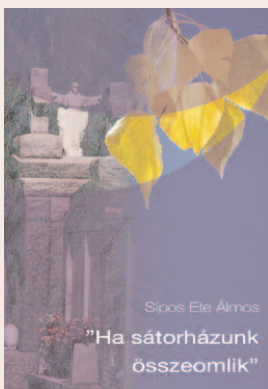
– *Homoszexualitás keresztény szemmel?*

– *Mit tanít a Biblia a válásról?*

Olyan kérdések ezek, amelyek különösen is foglalkoztatják a ma emberét, hívőket és nem-hívőket egyaránt. Szerzőnk a Szentírás alapján igyekszik megválaszolni őket, ugyanakkor pedig eligazítást ad abban a zűrzavarban, amely ezen a téren kialakult az utóbbi évtizedek során.

Sípós Ete Álmos: „HA SÁTORHÁZUNK ÖSSZEOMLIK”

A halál kérdése különösen is foglalkoztatja a ma emberét. Nemcsak a halál utáni lét, hanem az elhunytak emlékének olykor túlzó, csaknem imádatba átsapó tisztelete is. A halottakkal kapcsolatban számtalan hiedelem létezik. Ezzel szemben „a Biblia határozottan tanítja azt” – mondja szerzőnk – „hogy a halál pillanatában minden emberi lélek sorsa örökre rögzül. Ezen az állapotban a halál után már változtatni nem lehet. A halott lelkének nincs lehetősége arra, hogy bárhol megjelenjen, bármi közvetítő szerepet játsszon, védőangyalként bennünket, akár a mennyből is kíséren, vagy az élőknek jelzéseket adjon. Akik pedig ebből, a Bibliától merőben idegen tévtanításból még anyagi hasznot is húznak, vagy ilyen tévtanokban hagyják az embereket – előbb-utóbb számot fognak adni az élő Isten előtt.”

Albert M. Wolters:
VISSZA A KEZDETEKHEZ

„A keresztyének igénye az abszolút igazságra Jézus Krisztus személyén áll vagy bukik, ahogy azt a Biblia kijelenti. Ő a megbízható alapja és forrása mindannak, amiben hiszünk.

Ha tisztelettel meghallgatjuk és segítünk a másik személynek, hogy

megértse saját világszemléletét és annak következményeit, akkor alázatos légkört teremthetünk, ami őszinte beszélgetéshez – és nem vitához – vezethet az élet legfontosabb kérdéseiről” – írja kötet előszavának írója. A szerző, neves amerikai teológus, nagy igényességgel és alaposággal nyúlt a témához. Nemcsak a kezdetekre, a teremtésre, hanem a jövőbe is tekint: igyekszik támpontot adni a helyes biblikus világnézet kialakításához, amely segítséget nyújt a napjaink ideológiai zűrzavarában való eligazodáshoz.

Dr. Erdélyi Judit: „LEGYEN AZ ÉLETKORA 120 ESZTENDŐ”

Népünk egészségi állapota egyre aggasztóbb. Különböző szenvedélybetegségek és egyéb egészségügyi problémák rövidítik meg életünket – leginkább azért, mert felelőtlenül élünk. A szerző szerint az orvoslás mai eredményei Isten jó ajándékai, amelyek révén lehetőségünk nyílik arra, hogy földi élettartamunk egyre jobban megközelítse az Isten által génjeinkben kódolt időtartamot. Ily módon némelyek számára megnövekedhet a kegyelmi idő, Krisztus tanítványai pedig tovább szolgálhatják Urukat a földi dimenzióban. Persze, mindez csak akkor, ha élünk a kapott lehetőségekkel...

**KARÁCSONYI AJÁNLAT:
BÉKESSÉG**

A Budapest-Nagyvárad téri Egyházközség kórusának karácsonyi ének-összeállítás, amely CD-n és kazettán egyaránt kapható. Az összeállítás **Fűtőné Sípós Tünde** munkáját dicséri. A kórust öttagú kamarazenekar kíséri, de megszólalnak ismert szólisták is.

Nagyobb mennyiség vásárlása esetén kedvezményt adunk!

A kiadványok beszerezhetők az Ébredés Alapítvány címén:

2119 Pécel, Kálvin tér 2/b; Tel./Fax: (28) 452-334 – E-mail: imargit@bibliaszov.hu

A Biblia és Gyülekezet című folyóiratra a 11742331-20003610 számlaszámon lehet előfizetni

Előfizetési díj 2006-ban: Belföldön: 1.700,- Ft/pld.; (1.500,- Ft/pld 10 pld. felett); Külföldön: - európai országokba: 3.500,- Ft/pld; - tengeren túlra: 4.500,- Ft/pld. A folyóirat megjelenik negyedévenként. Az előfizetés nélküli árus példány ára 320,- Ft.

A Biblia és Gyülekezet szerkesztősége és kiadóhivatala: a Biblia Szövetség címén

Kiadja a Biblia Szövetség megbízásából az Ébredés Alapítvány, felelős kiadó: Szabó László

Biblia Szövetség címe: H-2119 Pécel, Pf. 17. Telefon/fax: 06 (28) 452-334 Internet: www.bibliaszov.hu E-mail: bsz@bibliaszov.hu
felelős szerkesztő: Sípós Ete Álmos; szerkesztő: Dr. Mikolicz Gyula; rovatok: tematikus ígéhirdetés/ Cseri Kálmán; gyülekezetépítés/ Végh Tamás; hit és tudomány/ Sípós Ete Zoltán; biznyságtétel, olvasói vélemény, hit és élet, hírek-közlemények/ Dr. Mikolicz Gyula; történelmi múlt, fotók/ Margit István; fotók/ Nagy Ferenc; tördelés: Horváth Mária; címlapkép: Csengersima - református templom (fotó: Kántor Anita)
Nyomtatás: Holo-Color Kft. 1163 Bp., Veres P. út 37. – HU-ISSN 0866-2932

Folyóiratunk legközelebb 2006 karácsony előtt jelenik meg. Lapzárta: 2006. november 10. (Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!)